Ազգ
Azg
armenian daily
23 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1995 ՇԱԲԱԹ # 183 (937)

ՆԱՏՕ-ն ծրագրում է Բալկաններում տեղակայել նոր զորախմբավորում

ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը սեպտեմբերի 21-ին Ռուսաստանի պահանջով քննարկելով Բոսնիայի իրադրությունը, միաձայն պահանջեց մահմեդական եւ խորվաթական իշխանություններից դադարեցնել ռազմական գործողությունները Արեւմտյան Բոսնիայում: Նիստում ի վերջո քննարկվեց մեղավոր կողմը՝ մահմեդական եւ խորվաթական իշխանությունները: Ռուսական կողմն այս հաղթանակը համարում է իր «ճկուն դիվանագիտության» հետեւանք: Թեեւ հայտնի է, որ համաձայն նախօրոք ձեռք բերված պայմանագրի, իրագործելով ամերիկյան տարբերակով նախատեսված Բոսնիայի բաժանումը խոր վարչական սերբերի միջեւ, 49-51 հարաբերակցությամբ, հակամարտությունը դրանով իսկ պետք է դադարեցվեր: Նույն օրը Բրյուսելում կայացած ՆԱՏՕ-ի նիստում որոշվեց ստեղծել Հյուսիսատլանտյան դաշինքի հրամանատարության ու հսկողության ներքո զինյալ ուժեր Բոսնիայում խաղաղությունն ապահովելու համար: Ինչպես նշեց ռուս դիվանագետ Չուրկինը, Ռուսաստանը դժվար թե մասնակցի բազմազգ ուժերին՝ խաղաղությունն ապահովելու այն ձեւով, ինչպես պահանջում է ՆԱՏՕ-ն: Էլ ավելի բացասական էր սերբական կողմի դիրքորոշումը, որը Սերբիայի Հանրապետության արտգործնախարար Ալեքսա Բուխայի կարծիքով, Բոսնիայում խաղաղության համաձայնագրի ստորագրումից հետո ՆԱՏՕ-ի որեւէ զինուժ չպետք է լինի տարանջատման գծում: ■

ՀՌԱԿ

Հանրապետական վարչության նիստում ընտրվեց դիվանը

Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության 5-րդ (արտահերթ) պատգամավորական ժողովում միաձայն ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության ատենապետ է վերընտրվել Ռուբեն Միրզախանյանը:

Ռուբեն Միրզախանյանը ծնվել է Երեւանում: 1976 թ. ավարտելով Երեւանի 114 միջնակարգ դպրոցը, ընդունվել է Երեւանի պետական համալսարանի պատմության ֆակուլտետը: 1980-1981 թթ. ուսմանը զուգընթաց աշխատել է Երեւանի թիվ 7 տեխնիկական ուսումնարանում որպես ուսումնական վարպետ, քաղաքացիական պաշտպանության դասախոս: 1981 թ. ավարտելով ԵՊՀ-ը, դասախոսական աշխատանքի է անցել Խ. Աբովյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական ինստիտուտում: 1984 թ. պաշտպանել է թեկնածուական թեզը: 1986-ից դոցենտ է: Դասավանդել է մի շարք հասարակագիտական առարկաներ, հայ ժողովրդի պատմություն: 1990 թ. ընտրվել է մշակույթի ֆակուլտետի դեկան:

Ռուբեն Միրզախանյանը Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության հիմնադիրներից է: 1991 թ. նա ընտրվում է ՀՌԱԿ Հիմնադիր խորհրդի նախագահ: Նույն թվականի դեկտեմբերին ՀՌԱԿ 1-ին պատգամավորական ժողովում կուսակցության Հանրապետական վարչության ատենապետ: ՀՌԱԿ 2-րդ, 4-րդ եւ 5-րդ (արտահերթ) պատգամավորական ժողովներում Ռ. Միրզախանյանը վերընտրվում է կուսակցության Հանրապետական վարչության ատենապետ:

Ռուբեն Միրզախանյանը Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության խորհրդի անդամ է, «Ազգ» օրաթերթի եւ «Պայքար» տեսական ամսագրի հիմնադիր եւ խմբագրական խորհուրդների անդամ: 1995 թ. «Արանոսյան» գիտահետազոտական ծառայության տնօրեն, Խ. Աբովյանի անվան ՀՄԻ գիտական խորհրդի անդամ, մշակույթի ֆակուլտետի գիտական խորհրդի նախագահ:

Ամուսնացած է: Ունի երկու զավակ:

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության նիստում ընտրվել է կուսակցության վարչության դիվանը հետեւյալ կազմով՝ Ռուբեն Միրզախանյան (ատենապետ), Գագիկ Գալստյան (փոխատենապետ), Համլետ Դալլաքյան (ատենադպիր), Ալեքսանդր Թադեւոսյան (փոխատենադպիր), Համլետ Կարապետյան (գանձապահ), Հարություն Առաքելյան (փոխգանձապահ), Հարություն Կարապետյան (խորհրդական): ■

Անկախության օրը սադրիչ գործողություններ սահմանում

Սեպտեմբերի 21-ի երկրորդ կեսին Ադրբեջանի զինված ուժերի ստորաբաժանումները սադրիչ գործողություններով փորձել են խոչընդոտել ՀՀ Անկախության հռչակման տարեդարձին նվիրված հանդիսությունները՝ հանրապետության հյուսիս-արեւելյան սահմանագոտում: ՀՀ պաշտպանության նախարարության մամուլի եւ լրատվության վարչությունից հայտնեցին, որ ժամը 17.30-ից մինչեւ 21.00, կարճատեւ ընդհատումներով, ադրբեջանական կողմը հեռահար հրետանուց, ականանետներից, խոշոր տրամաչափի գնդացիրներից եւ հրաձգային այլ զինատեսակներից հրետակոծել եւ գնդակոծել է Նոյեմբերյանի շրջանի սահմանամերձ տարածքը: Այնուհետեւ փորձ է արվել գրոհել շրջանի պաշտպանական դիրքերի ուղղությամբ: Հայաստանի կողմը պատասխան կրակով վիժեցրել է հակառակորդի գործողությունները: Երկուստեք կան տուժածներ: Ըստ ԼՂՀ պաշտպանության նախարարության լրատվական ծառայության, նույն օրը Ադրբեջանի զինված ուժերը խախտել են հրադադարը ԼՂՀ սահմանի ամբողջ երկայնքով՝ հրետակոծության ենթարկելով պաշտպանական դիրքերը: «Ադրբեջանական կողմը մեկ անգամ եւս ցույց տվեց, որ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության խաղաղ կարգավորմանն ուղղված բանակցությունները ինքն օգտագործում է որպես քող՝ հարցի ուժային լուծման համար», ասվում է հաղորդագրության մեջ: ՆՏ

ՀՐԱՅԱՆ

Ադրբեջան-Իրան սահմանի վիճակը չի բավարարում գեներալ Նիկոլաեւին

Սեպտեմբերի 21-ի առավոտյան ռուսական հեռուստատեսության առաջին ծրագրի «Ճշմարտության պահ» հաղորդաշարի հյուրն էր ՌԴ սահմանապահ զորքերի գլխավոր հրամանատար գեներալ գնդապետ Անդրեյ Նիկոլաեւը: Հարցազրույցի ընթացքում, անդրադառնալով ադրբեջանա-իրանական սահմանի պաշտպանության վիճակին, գեներալն ընդգծեց, որ այն «չի բավարարում Ռուսաստանին»:

Երբ ադրբեջանա-ռուսական սահմանը գործնականում բաց է, ճիշտ է, նշեց գեներալը, առայժմ միայն զամբյուղ բնական է, որ Ռուսաստանը շահագրգռված է, որ ադրբեջանա-իրանական սահմանը հուսալիորեն պաշտպանվի, այլապես այդ «բաց դռնից» ազատորեն Ռուսաստան կարող են թափանցել անցանկալի անձինք: Գեներալ Նիկոլաեւի ասելով, ռուսները բնավ չեն հավակնում, որպեսզի իրենք պաշտպանեն ադրբեջանա-իրանական սահմանը, բայց նրանք կուզենային այնտեղ ունենալ իրենց տեխնիկական վերահսկողության անձնակազմերը, «սակայն այդ առթիվ առայժմ չի հաջողվում Ադրբեջանի հետ համաձայնության գալ»:

Գեներալ Նիկոլաեւը մի քանի անգամ ընդգծեց Հայաստանի եւ Վրաստանի արտաքին սահմանների պաշտպանության հարցում Ռուսաստանի ձեռք բերած դրական փորձառությունների նշանակությունը եւ հավաստիացրեց, որ այստեղ իրենք որեւէ անհանգստություն չունեն: ■

ԱՄՆ

Սենատն օրինականացրեց օգնության արգելքը շրջափակող երկրներին

ԵՐԵՒԱՆ, 22 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՄՆԱ-ՐԴ. ՄԵՓ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐ: ԱՄՆ Սենատը սեպտեմբերի 21-ին քվեների բացարձակ մեծամասնությամբ հավանություն է տվել «Մարդասիրական միջանցքի մասին» ակտին: Սնարքին հայտնեցին Երեւանի Հայկական անկախ մամլո կենտրոնում:

Այսպիսով, օրինականացվել է ամերիկյան օգնության հատկացման արգելքն այն պետություններին, որոնք շրջափակում են երրորդ երկրներին տրվող մարդասիրական օգնությունը: Այդ օրենքն ընդունվել է Հայաստանի անկախության օրը, որը ներկայումս շրջափակված է Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի կողմից:

Ինչպես նշեց բանաձեւի հեղինակը՝ Կանզասի նահանգի սենատոր, հանրապետականների ղեկավար Ռոբերտ Դոուլը, ամերիկացիները ողջունում են Հայաստանի անկախությունը եւ ձգտում իրենց մարդասիրական օգնությամբ նպաստել նրա բարգավաճմանն ու ժողովրդավարության զարգացմանը: «Ես հատկապես ուզում եմ շնորհակալություն հայտնել Ամերիկայի հայկական համայնքին բարոյական առումով այս կարեւոր եւ ամբողջ փաստաթղթին անդամ աջակցելու համար», ասաց Ռոբերտ Դոուլը:

Ինչպես հայտնի է, այս տարվա հունիսին «Մարդասիրական միջանցքի մասին» ակտը ԱՄՆ Կոնգրեսի հավանությանն էր արժանացել 89-ի դեմ 333 քվեներով: Այժմ Կոնգրեսն ու Սենատն այդ օրենքը ստորագրելու համար կներկայացնեն նախագահ Քլինթոնին:

Բացի Ռոբերտ Դոուլից, հօգուտ բանաձեւի պաշտպանության հանդես են եկել դեմոկրատ Պոլ Սայմոնը, որը պատմել է 1993 թ. շրջափակման մեջ գտնվող Հայաստան կատարած իր այցելության մասին, Միչ Մքքոնելը, Կարլ Լեւինը եւ ուրիշներ: Քննարկումը տեւել է շատ կարճ: Դեմոկրատ Ռոբերտ Բիրդը միակ դեմ խոսող սենատորն էր, որը քննադատել է ԱՄՆ պաշտպանության նախարար Ուիլյամ Փերրիի նամակը, որի մեջ ասվում է, թե մարդասիրական միջանցքի մասին բանաձեւը մեծապես վնասելու է Թուրքիայի հետ Մ. Նահանգների կարեւոր հարաբերությունները:

Բանաձեւի նախաձեռնողներն էին Դոուլը, Լեւինը, Մքքոնելը, Դ'Ամատոն, Ֆեյնսթեյնը, Հաչինզը, Հելմսը, Կերրին, Մուրայը, Փրեսլերը: ■

21 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Ջոն Պորտերը մեղադրում է Թուրքիային

«Հանդիպելով պետքարտուղարի օգնական Ռիչարդ Հոլբրուկին, տեղյակ դարձա, թե Մ. Նահանգները պաշտպանում է Եվրոպայի մաքսային միությանը Թուրքիայի անդամակցությունը, որը թույլ կտա Անկարային ավելի հետեւողականությամբ ընդառաջել Կիպրոսի, Հայաստանի շրջափակման վերացման ու այդ երկրին առավող մարդասիրական օգնությունների թույլատվության հարցերում: Բայց Թուրքիան նախեւառաջ պետք է ընդառաջի եւ ապա նոր միայն պարգեւատրվի», հայտարարեց կոնգրեսմեն Ջոն Պորտերը խլելով բազմահարյուր հայերի ովացիաները ծափահարությունները Հայաստանի անկախության 4-րդ տարեդարձին նվիրված հանդիսության ընթացքում, որը տեղի ունեցավ Չիկագոյի «Հայաթ Ռեջընսի» հյուրանոցում: Ծերակուտական Ջոն Պորտերը Կոնգրեսում իր անսակարկ աջակցությունն էր ցուցաբերել Հայաստանին օգնություն տրամադրելու որոշումներին այն օրից ի վեր, երբ ամերիկահայ համայնքին ներկայացվեց ՌԱԿ Հայ իրավանց խորհրդի նախագահ Ռուբեն Թերզյանի կողմից անցյալ տարի կայացած ՌԱԿ ԱՄՆ-ի արեւելյան շրջանի պատգամավորական ժողովի ընթացքում: Կոնգրեսմեն Պորտերը Հայաստանին ողջունեց ոչ միայն նրա անկախության տոնի առիթով, այլ նաեւ երկրաշարժից վերապրելու, ազատորեն հանրապետության նախագահ ընտրելու, նոր սահմանադրություն ընդունելու, որը երաշխավորում է մարդու իրավունքներն ու քաղաքացիական ազատությունները, ինչպես նաեւ խորհրդարանական ընտրություններ անցկացնելու եւ խաղաղ պայմաններում իշխանությունը նախորդ օրենսդիր մարմնից նոր խորհրդարանին փոխանցելու առիթներով:

Տես # էջ 2

ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Միանգամից երկու Ֆրանկլին 100 դոլլարանոցի վրա

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 22 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Ամերիկյան թղթադրամի գերհուսալի եւ բարձր տեխնոլոգիական պաշտպանությունը կեղծումներից, որի անհրաժեշտության մասին այնքան երկար խոսակցություններ էին գնում, վերջապես իրողություն է: Եկող տարվանից «կանաչները» նոր տեսք կստանան: Վերջին 66 տարվա ընթացքում դիզայների ձեռքն առաջին անգամ կդիպչի ազգային եւ անհատական բարգավաճման խորհրդանիշին: Սկզբում նոր հայտնագործված պաշտպանական շերտերը կկիրառվեն ամենատարածված, այդ իսկ պատճառով կեղծարարների հասույթ սերը վայելող 100 դոլլարանոցներում: Բենջամին Ֆրանկլինի սովորական դիմանկարի չափերը կմեծացվեն եւ կենտրոնից կտեղափոխվեն ձախ: Ազատ մասը կզբաղեցնի ամերիկյան ազգի հիմնադիր հոր անտեսանելի դիմանկարը: Նրա դեմքն ու այլ քրանցանները հնարավոր կլինի տեսնել միայն ուժեղ լույսի առկայությամբ:

Ֆրանկլինից հետո փոփոխություններ հերթը կհասնի Ուլիս Գրանտին (50 դոլլարանոց), Էնդրյու Ջեքսոնին (20 դոլլարանոց), Ալեքսանդր Համիլտոնին (10 դոլլարանոց), Աբրահամ Լինքոլնին (5 դոլլարանոց) եւ Ջորջ Վաշինգտոնին (1 դոլլարանոց):

Տեղեկացնենք, որ առանց բացառության բոլոր հին թղթադրամները մնում են ուժի մեջ եւ ամենեւին պետք է ընդունվեն առանց սահմանափակման: ■

Ռուսաստանի Պետդումայի պատվիրակությունը Երեւանում

Երեկ ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահ Բաբկեն Արարքցյանն ընդունեց ՌԴ Պետդումայի ԱՊՀ երկրների եւ հայրենակիցների հետ կապերի կոմիտեի նախագահ Կոնստանտին Զատուլինին եւ ՌԴ նախագահական խորհրդի անդամ Անդրանիկ Միհրանյանին, որոնք Երեւան էին ժամանել մասնակցելու Հայաստանի անկախության 4-րդ տարեդարձին նվիրված միջոցառումներին: Այցի ընթացքում պատվիրակության անդամները հանդիպումներ ունեցան նաեւ Հայաստանի եւ ԼՂՀ ղեկավարների հետ: Հիշեցնենք, որ թե Զատուլինը եւ թե Միհրանյանը նախապատրաստվում են ՌԴ առաջիկա խորհրդարանական ընտրություններին: ■

Թանսու Չիլլերը ձեւավորում է նոր կառավարություն

Աջ դիրքորոշման ճշմարիտ ուղի կուսակցության ղեկավար Թանսու Չիլլերը սեպտեմբերի 22-ին սկսել է կուսակցական ղեկավարների հետ խորհրդակցությունները՝ Թուրքիայի նոր դահլիճ ձեւավորելու նպատակով: Երկրի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելը, որպես խորհրդարանում մեծամասնություն կազմող կուսակցության ղեկավարի, կրկին նրան է հանձնարարել կառավարության ձեւավորումը: Նախկին միացյալ դահլիճը սեպտեմբերի 20-ին հրաժարական էր տվել, քանի որ նրա մեջ մտնող Ժողովրդահանրապետական կուսակցության նորընտիր ղեկավար Դենիզ Բայկալը հրաժարվել էր համագործակցել վարչապետ Չիլլերի հետ՝ վերջինիս մեղադրելով «հակաժողովրդական գործունեության մեջ»: Բայկալն առաջարկել էր արտահերթ ընտրություններ անցկացնել: Ինչպես հաղորդել է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակիցը, Թանսու Չիլլերը մերժել է ԺՀԿ-ի ղեկավարի կոչը հայտարարելով, թե գլխավորը ոչ թե ընտրություններն են, այլ «խնդիրները կարգավորող կառավարության» ստեղծումը:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Թուրքիան ծրագրում է ատոմակայան կառուցել Կիլիկիայում

Ինչպես նշում են թուրքական մամուլի միջոցները, Թուրքիայի իշխանությունները ծրագրել են Մերսինի Ակքույուի շրջանում ատոմակայան հիմնել: Սակայն երկրում շատ շրջանակներ դեմ են դրան: Մասնավորապես, Էներգիայի նախարարության խորհրդական, պրոֆ. Անվեր Գյոլչեն հայտնել է, թե «Թուրքիան արդեն գտնվում է Հայաստանի Բաղրամյանի Մեծամորի, Ռուսաստանի եւ Լիտվայի ատոմակայանների վտանգի տակ: Հիմնվող կայանը բոլոր այդ ատոմակայաններից ավելի առաջնահերթ պետք է լինի եւ համապատասխանի արեւմտյան չափանիշներին»: ՆՏ

digitised by A.R.A.R.@

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ»

Հիմնադրամի կառույցներում փոփոխություն կնկատվի

Երեկ «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամում տեղի ունեցավ տեղական հանձնախմբերի ներկայացուցիչների մասնակցությամբ չորսժամյա քննարկում, որի ընթացքում շոշափվեցին կատարված աշխատանքների հետ կապված խնդիրները եւ ներկայացված առաջարկները: Ինչպես նշեց հիմնադրամի գործադիր վարչության տնօրեն Մանուշակ Պետրոսյանը՝ իրենց հիմնական նպատակն է գործնական միասնականության գաղափարը հասցնել բոլոր սփյուռքահայերին, որոնք պետք է զանազանեն այս կառույցի իրական դերը այլեւայլ կուսակցական ուղղություններից ու գնահատականներից: Այդ իսկ պատճառով այժմ կարեւորվում է հայ համայնքներում տարվող քարոզչական աշխատանքը: Տիկին Պետրոսյանը նշեց, որ 5-րդ նիստի շրջանակներում դրամական պարտավորվածություն որեւէ մեկի կողմից չտրվեց, բայց աշխատանքների հետագա ակտիվացման մասին խոստումներ եղան:

Ուստի հիմնադրամի գործադիր վարչության տնօրենը համոզված է, որ գալիք տարի արդեն որոշակի փոփոխություն կնկատվի:

Իսկ այն հանձնախմբերում, որոնք կշարունակեն պասիվ դիրք բռնել, հիմնադրամի առաջարկով փոփոխություններ կկատարվեն:

Հոգաբարձուների խորհրդի 5-րդ նիստի ընթացքում եղել են նաեւ մի շարք հասկացումներ, բայց դրանց մասին կտրվի առանձին պաշտոնական հաղորդագրություն:

Հ. Ա.

ԼՂՀ. Սկսվում է հիմնարկների գնահատումը

Առեւտրի, հասարակական սննդի եւ սպասարկման ոլորտի օբյեկտների սեփականաշնորհման վերաբերյալ ԼՂՀ կառավարության որոշման համաձայն, Պետական գույքի հաշվառման եւ ապապետականացման հանրապետական վարչության կողմից ստեղծվել է գնահատման հանձնաժողով: Ինչպես տեղեկացրեց վարչության պետ Վալերի Ալեքսանյանը, այդ հանձնաժողովը ԼՂՀ արդյունաբերության նախարարության եւ ԼՂՀ առեւտրի միավորման գույքագրման հանձնաժողովների հետ համատեղ արդեն ձեռնամուխ է եղել սպասարկման ոլորտի 37 օբյեկտների գույքագրմանն ու գնահատմանը, օբյեկտներ, որոնք սեփականաշնորհման են ենթակա նրա առաջին փուլում: Վ. Ալեքսանյանի խոսքերով, այդ աշխատանքը ավարտելուց կորոշվի սեփականաշնորհվող ձեռնարկությունների սկզբնական արժեքը՝ աշխատանքային կոլեկտիվների կողմից դրանց գնման հարցի նպատակով: Երբ կոլեկտիվը զրկվի առաջնահերթ գնելու իր իրավունքից, օբյեկտը կվաճառվի աճուրդով կամ մրցութային հիմունքներով: Ընդ որում նրա գինը կարող է զգալիորեն գերազանցել նախնական արժեքը: Վ. Ալեքսանյանը հաղորդեց, որ սպասարկման ոլորտի փոքր օբյեկտների գնման հարցը կոլեկտիվների քննարկմանը կդրվի արդեն այս տարվա սեպտեմբերի վերջին-հոկտեմբերի սկզբին:

Վ. Ա.

Հրավիրվում են փոքր եւ միջին գործարանները

Գործարար կապերի կենտրոնից (BCC) տեղեկացանք, որ սկսվել է «Եվրոպարտենարիատ» համաժողովի մասնակիցների հավաքագրումը, որը կտեւի մինչեւ սեպտեմբերի 30-ը: Մասնակից կարող են դառնալ պետական եւ մասնավոր սեկտորի այն գործարանները ու ձեռնարկությունները, որոնց աշխատակազմը չի անցնում 500 մարդուց: Հայաստանի համար թվով 2-րդ այս համաժողովը կկայանա Պորտուգալիայի մայրաքաղաք Լիսաբոնում՝ նոյեմբերի 24-25-ը: Ծախսերի առավելագույն մասը կհոգա Եվրամիությունը, որը խրախուսում է հայ բիզնեսմենների մասնակցությունը:

Գ. Ա.

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 21

Չիկագոյում նշվեց Անկախության օրը

Ջոն Պորտերը մեղադրում է Թուրքիային եւ կարեւորում ամերիկահայության դերը

Սկիզբը էջ 1

«Հայաստանը նախկին Խ. Միության հանրապետություններից բավական առաջ է գնացել եւ մեծ առաջադիմություն է արձանագրել հակառակ պատերազմին, սովին եւ ցրտին, որը եւ մեզ հիշեցնում է հայ ժողովրդի պայքարը: Դա մեզ թույլ է տալիս հասկանալ, թե դուք ինչու այդքան հարստացնում եք մեր հասարակությունը», ասաց Պորտերը: Իր ելույթում նա վերհանեց Թուրքիայի զազրելի անցյալը մարդկային իրավունքների հարցում, երկրի դեմ նրա կազմակերպած ցեղասպանությունը, որը խլել է 15 հազար անմեղների կյանք եւ պատճառ դարձել 3 հազար գյուղերի ամայացման: «Թուրքիան ներխուժել է Իրաքի տարածք եւ իր երկրի պատգամավորներից շատերին զրկել անձեռնմխելիությունից», ավելացրեց Պորտերը: Նա Թուրքիային ամբաստանեց Մ. Նահանգներից ստացած ռազմական օգնությունը Ադրբեջան տեղափոխելու ու դրանով Ղարաբաղում հայերին սպանելու համար:

Անդրադառնալով Կոնգրեսի վերջին իրադարձություններին եւ առաջիկա դժվարին խնդիրներին, Պորտերը հայտարարեց, թե կշարունակի իր ճիգերը, որպեսզի առավելագույնի հասցվեն Հայաստանին հատկացվելիք օգնությունները, հակառակ բյուջեի դժվարություններին, նա խոստացավ պայքարել Ադրբեջանի նկատմամբ պատժամիջոցների վերացման դեմ այնքան ժամանակ, քանի այս վերջինը շարունակում է շրջափակել Հայաստանը: Պորտերն ասաց, որ «Մարդասիրական օգնության միջանցքի մասին» բանաձեւը ընդունվել է Ներկայացուցիչների պալատում, եւ նրա առաջարկությունը Թուրքիային զինվորական օգնություններից 25 միլիոն դոլար զեղչելու նույնպես հաստատվել է: Նա ավելացրեց, որ Սենատում բանաձեւի քննարկման ընթացքում անհրաժեշտ պայքար է տեղի ունենալու: «Ձեր ձայնը պետք է լսելի դառնա, դուք ԱՄՆ-ի Կոնգրեսը կապում եք Հայաստանին: Եթե դուք՝ ամերիկահայերդ, գոյություն չունենայիք, մենք Հայաստանի մասին չէինք մտահոգվելու», եզրակացրել է հայասեր կոնգրեսականը: Դահլիճը ծափահարություններով է արձագանքել Պորտերի ողջույններին ու շնորհավորանքներին Հայաստանի ազատության ու անկախության օրվա առթիվ: Օրվա տոնակատարության ընթացքում հայերեն ելույթ է ունեցել Կարոլին Տեր-Եղիայանը: Հայաստանի անկախությանը նվիրված տոնակատարությունը կազմակերպել էին Չիկագոյի ՀԲԸՄ-ի, ՌԱԿ-ի եւ ԹՄՄ-ի մասնաճյուղերը: Հանդիսավարել են Օսկար Թարոյանն ու Հայկ Պեսյանը: Արման Նորհատը, որը ֆինանսավորել է Կասրին Պորտերի առաքելությունը Ղարաբաղ, հանդիսականներին է ներկայացրել Պորտերին: Հնչել են Մ. Նահանգների եւ Հայաստանի օրհներգերը: Հանդիսությունից հետո տեղի է ունեցել ճաշկերույթ:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Դեղեր կարող եք ձեռք բերել անվճար

Ամերիկյան «Սիրտը սրտին» կազմակերպությունը արդեն մի քանի ամիս աշխատում է ՀՀ առողջապահության նախարարության հետ: Հոկտեմբերի սկզբին Հայաստան կայցելի 25 հոգանոց պատվիրակություն եւ կբերի մեկ օդանավ դեղ: Սա հիշյալ կազմակերպության, Ամերիկայի ընտանեկան բժիշկների ակադեմիայի եւ ՀՀ առողջապահության նախարարության համատեղ ձեռնարկումն է: Դեղանյութերը ամերիկյան բժիշկները կհանձնեն պոլիկլինիկաներին (մասնավորապես՝ մանկական պոլիկլինիկաներին) եւ կսովորեցնեն հայ բժիշկներին՝ ինչպես դրանք օգտագործել: Դեղանյութերը միջոցառման ընթացքում, որը կտեւի հոկտեմբերի 2-6-ը, անվճար կտրվեն պոլիկլինիկա դիմող հիվանդներին: Հետագայում ամերիկյան ոչ կառավարական երկու կազմակերպություններ կվերահսկեն դեղերի բաշխման ընթացքը: Մենք լրացուցիչ կտեղեկացնենք, թե ինչ դեղանյութեր են բերվել Հայաստան եւ որ պոլիկլինիկաներում դրանք կարելի է ձեռք բերել:

Ա. Գ.

Աշխարհի բժիշկները երեխաների քրոնիկ հիվանդությունների դեմ

Սեպտեմբերի 25-27-ը Հայաստանի Ամերիկյան համալսարանում տեղի կունենա միջազգային սիմպոզիում՝ նվիրված երեխաների քրոնիկ անբավարարվածության խնդիրներին: Սիմպոզիումը կազմակերպել են շվեյցարական «Ֆոնդասիոն սյուիս», բելգիական «Նաֆ» կազմակերպությունները, «Արաբկիր» մանկական առողջապահական կենտրոնը եւ «Արաբկիր» միացյալ ֆոնդը: Հրավիրված են 70 մասնագետներ, որոնցից մոտ 50-ը՝ Արեւմտյան Եվրոպայի եւ նախկին խորհրդային երկրներից: Սիմպոզիումին կմասնակցեն նաեւ Հայաստանի բոլոր բժշկական կենտրոնների ներկայացուցիչները: Այն կունենա ոչ միայն գիտական, այլեւ ուսուցողական նշանակություն, քանի որ երեխաների քրոնիկ հիվանդությունները աշխարհում բավականին տարածված են: Ուրբաթ, մինչեւ սիմպոզիումի աշխատանքները, հիվանդների մի խումբ հետազոտության կենթարկվի տեղի եւ ժամանած մասնագետների կողմից:

Գ. Ա.

Ճապոնացիները 5 հազար դոլար՝ կենդանաբանական այգուն

Ճապոնական «Յուսագավա» ասոցիացիայի ղեկավար Տաղաշի Գոյինոն 5 հազար ամերիկյան դոլար հատկացրեց Երեւանի կենդանաբանական այգուն՝ կենդանիների ձմեռումը կազմակերպելու համար, այդ մասին հայտնեցին Երքաղխորհրդի լրատվական ծառայությունից: Երքաղխորհրդի նախագահ Վահագն Խաչատրյանը երեկ զրույց ունեցավ ճապոնացի հյուրերի հետ: Նախագահը նրանց ծանոթացրեց մայրաքաղաքի տնտեսական ու մշակութային կյանքին, ինչպես նաեւ առաջիկա ծրագրերին: Հիմնական խոսակցությունը գնաց կենդանաբանական այգու եւ նրա հետագա ճակատագրի վերաբերյալ, որի ընթացքում էլ ասոցիացիայի ղեկավարը հայտնեց իրենց որոշման մասին, հիշեցնելով, որ անցյալ տարի նույն նպատակով հատկացրել են հազար դոլար: Վաղը Տաղաշի Գոյինոն 5 հազար ամերիկյան դոլարը կհանձնի կենդանաբանական այգու տնօրինությանը:

ՅՈՒ. Ա.

ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱ

Հայ էներգետիկները Վիեննայում

Սեպտեմբերի 18-ից Վիեննայում անցկացվեց ՄԱԳԱՏԷ-ի հերթական 39-րդ կոնֆերանսը, որի աշխատանքներին ՀՀ էներգետիկայի նախարար Գագիկ Մարտիրոսյանի գլխավորությամբ մասնակցեց նաեւ հայկական պատվիրակությունը: Ինչպես հայտնեց ՀՀ էներգետիկայի նախարարության մամլո ծառայության ղեկավար Ժասմեն Ղեւոնդյանը, կոնֆերանսում մեր պատվիրակության ներկայացուցիչները զեկույցներ են կարդացել Հայաստանի ատոմային էներգետիկայի վիճակի եւ հեռանկարների մասին, համագործակցության նպատակով մի շարք հանդիպումներ են ունեցել ԱՄՆ-ի, Անգլիայի, Ռուսաստանի, Ուկրաինայի, Հարավային Կորեայի, Ճապոնիայի պատվիրակությունների ներկայացուցիչների հետ:

ՄԱԳԱՏԷ-ի պատվիրակությունը կայցելի Հայաստան

Հոկտեմբերի 2-6-ը ատոմային եւ ռադիացիոն անվտանգության բարձրացման ՄԱԿ-ի եւ ՄԱԳԱՏԷ-ի զարգացման ծրագրի շրջանակներում աշխատանքային այցով Հայաստան կժամանի ՄԱԳԱՏԷ-ի պատվիրակությունը: Ինչպես հայտնեց «Հայպետատոմհսկողության» վարչության գլխավոր տեսուչ Վլադիմիր Կուրղինյանը, միջազգային ատոմային կազմակերպության պատվիրակները կայցելեն «Հայպետատոմհսկողություն», կծանոթանան հանրապետության ընդհանուր ճառագայթային անվտանգության իրավիճակին, կքննարկեն ատոմային էներգետիկայի բնագավառի աշխատակիցների մասնագիտական վերապատրաստման հարցերը: Կուրղինյանի խոսքերով, պատվիրակության այցի նպատակների մասին ավելի հանգամանալից տեղեկություններ կստացվեն նրանց ժամանումից հետո:

Գ. Մ.

Հանդիսություն՝ նվիրված Մուսալեռան 80-ամյակին

Սեպտեմբերի 22-ին Կինոյի տան դահլիճում Մուսալեռան հերոսամարտի 80-ամյակին նվիրված երեկոյով սկսվեց նախատեսված հանդիսությունների շարքը: Երեկոյին նախորդեց մուսալեռցի ճարտարապետ Վրեժ Թասլակյանի շուրջ 40 ջրաներկ աշխատանքներից կազմված անհատական ցուցահանդեսի բացումը: Երեկոյի սկզբում ներկաները մեկ րոպե լռությամբ հարգեցին հայ ժողովրդի հին ու նոր հերոսամարտերում ընկած ազատամարտիկների հիշատակը:

«Մուսալեռ» հայրենակցական միության նախագահ Կառո Տեր-Պետրոսյանը տեղեկացրեց նշանավոր տարեթվի առթիվ միության անունից հայրենի եւ սփյուռքահայ մի խումբ մտավորականների շնորհված շքանշանների եւ միության 45 ակտիվիստների տրված պատվոգրերի մասին:

Ելույթ ունեցան մտավորականներ, ազգային հասարակական գործիչներ՝ արժեւորելով Մուսալեռան հերոսամարտի դերը հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարում:

Հանդիսավոր նիստից հետո ցուցադրվեց Արա Վահունու «Մուսալեռ 80/Վիշապի տարի» շարժանկարը, ելույթ ունեցան էջմիածնի «Մուսալեռ» ազգագրական համույթը եւ երիտասարդական «Նավասարդ» երգչախումբը, մուսալեռցի երգիչ Աշոտ Նազարյանը:

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Գերմանիայի դեսպանատան ներկայացուցիչները Վանաձորում

Օրերս Վանաձոր էին ժամանել Հայաստանում Գերմանիայի դեսպանի տեղակալ Մարիոն Ռամակերսը եւ դեսպանատան աշխատակցուհի Ինգրիդ Դելֆսը: Հյուրերը ծանոթացան քաղաքի գերմանական կենտրոնում տարվող աշխատանքներին: Մ. Ռամակերսը բարձր գնահատեց գերմաներենի ուսուցման եւ երկու երկրների մշակույթի մերձեցման գործում վանաձորցիների կատարած աշխատանքը: Նախնական պայմանավորվածություն ձեռք բերվեց կենտրոնի դասասենյակների նորոգման համար: Հյուրերը կենտրոնին նվիրեցին նոր տեխնիկական միջոցներ եւ սարքավորումներ:

216 բնակարանամուտ Գյումրիում

Նոր երթուղին գյումրեցիներին կկապի քաղաքի կենտրոնին

Հուլիսի 21-ին Գյումրիի 18 կմ ընդհանուր երկարությամբ տրոլեյբուսային գծերին ավելացավ եւս 5 կմ, որը ծայրամասային Ստրոյմաշ արդյունաբերական թաղամասը կապեց քաղաքի կենտրոնին: Տրոլեյբուսային նոր գծի թողարկումը հնարավոր դարձավ շնորհիվ մաքսային ծառայությունների եւ ոստիկանության կողմից բռնագրավված պղնձի հումքի այն խմբաքանակների, որոնց զանազան կազմակերպություններ, առանց թույլտվության, փորձել են տարբեր ժամանակներում դուրս բերել հանրապետությունից: Նոր երթուղու շահագործման արարողությանը ներկա էին ՀՀ վարչապետ Հրանտ Բագրատյանը, կառավարության եւ Գյումրիի գործադիր իշխանությունների ներկայացուցիչներ, որոնք ՀՀ անկախության օրը Գյումրիի ընդհանուր հաշվով 18 տրոլեյբուսներից մեկով Ստրոյմաշ թաղամասից առաջինը ճանապարհորդեցին մինչեւ քաղաքի կենտրոն:

Հանդիսության մասնակիցները այցելեցին նաեւ Գյումրիի Մուշ-2 եւ Անիստավան թաղամասեր, որոնց բնակիչները 216 բնակարանամուտ էին տոնում: Համաշխարհային բանկի միջոցներով Մուշ-2-ում շահագործման են հանձնվել 3 բնակելի շենք եւ 4 քոթեջ, իսկ Անիստավանում, «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի ֆինանսավորմամբ երկու ամրացված շենք: Վարչապետը շնորհավորեց բնակիչներին եւ խոստացավ կարգավորել նրանց հուզող ամենակարեւոր տրանսպորտային հարցը:

Ներկայումս Գյումրիում 17 հազար ընտանիք դեռեւս անօթեւան են: Քաղաքապետ Միքայել Վարդանյանի խոսքերով, նրանց բնակարաններով ապահովելու միակ խնդիրը ֆինանսավորումն է: Երբ այդ հարցը լուծվի, ապա մոտավոր հաշվարկներով 3 տարվա ընթացքում գյումրեցիները բոլորն էլ կապահովվեն բնակարաններով: Նա նույն հայտնեց, որ եկող տարի համաշխարհային բանկի կողմից տրամադրվելիք գումարները հնարավորություն կտան քառակի անգամ մեծացնել քաղաքի շինարարական աշխատանքների ծավալները:

Գ. Մ.

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 6-րդ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ՝ «Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ռեֆ եւ տառատեսակը ՊԱՎԵԼ ԴԱԼԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

Ազգ

տեղական

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

ԼՂՀ-ում եւ ՀՀ-ում գործում են միասնական բանկային համակարգեր

«1994 թ. ԼՂՀ բանկերը իրենց շահույթից պետական բյուջեին են վճարել 201 մլն դրամ, 1995 թ. առաջին կիսամյակում 841 մլն դրամ», այս մասին «Ազգի» թղթակցին ասաց ԼՂՀ կենտրոնական բանկի նախագահ Կամո Ներսիսյանը: Եկամտի հիմնական աղբյուրը վարկերի դիմաց վճարվող տոկոսներն են: Քիչ միջոցներ չեն գոյանում նաեւ տարադրամային գործառնություններից: Հանրապետության տարածքում գործում են դրամի փոխանակման կետեր, եւ փոխառությունը կատարվում է արտասահմանյան տարադրամով ու հակառակը:

Ինչպես տեղեկացրեց կենտրոնական բանկի նախագահը, այսօրվա դրությամբ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության բոլոր բանկերը բաժնետիրա-առեւտրային են: Նրա խոսքերով, բաժնետիրական բանկերն առավել ժամանակակից կառուցվածք ունեն, այդ իսկ պատճառով Ագրոարդբանկի, Բնակսոցբանկի եւ Արդշինբանկի նախկին մարզային վարչությունների բազայի վրա ստեղծվել են բաժնետիրական-առեւտրային բանկեր: Նորաստեղծ բաժնետերեր եւ հիմնադիրներ են դարձել ԼՂՀ մի շարք խոշոր ձեռնարկություններ, կազմակերպություններ եւ տնտեսություններ: Ըստ Ներսիսյանի, այս բանկերը հիմնականում կատարել են իրենց ֆունկցիաները: Բանկային վարկի օգնությամբ լուծվել են Լեռնային Ղարաբաղի տնտեսության առջեւ ծառացած մի շարք հիմնախնդիրներ:

Կամո Ներսիսյանը նաեւ տեղեկացրեց, որ այս տարվա հուլիսին Լեռնային Ղարաբաղի տարածքում գործող բանկերը դարձան Հայաստանի բանկերի մասնաճյուղեր:

Ղարաբաղ բաժնետիրական առեւտրային բանկը Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության շրջանակներում մնացած իր մասնաճյուղերով մտավ Հայագրոբանկի, իսկ Արցախ բանկը՝ Հայէկոնոմբանկի կազմի մեջ: Դա պայմանավորված է մի շարք պատճառներով: Նախ, գլխավոր բանկերի միջոցով միջբանկային փոխանցումները եւ օպերատիվ հաշվարկները հնարավոր դարձան իրականացնել շրջանցելով Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի թղթակցային հաշիվը: Երկրորդ, Հայաստանի առաջատար բանկերի օգնությամբ կլուծվեն բանկային գործառնությունների համակարգչային իրականացման հարցերը, նորագույն տեխնիկայով ապահովումը, բանկային ծառայությունների լրիվ տեսակների իրականացումը: Երրորդ, ԼՂՀ բանկերի կանոնադրական կապիտալների չափերը չնչին են եւ ներկա պայմաններում, երբ ԼՂՀ տնտեսությունն աշխատում է ոչ լրիվ կանոնադրությամբ, անհնար է կանոնադրական կապիտալի աճը մինչեւ սահմանված նորմաները:

ՀՀ կենտրոնական բանկի որոշման համաձայն, առեւտրային բանկերի կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափը կազմում է 100 հազար ԱՄՆ դոլար: Մինչեւ 1996 թ. հունվարի 1-ը այն պետք է հասնի 350 հազար դոլարի: «Մեր բանկերն ի վիճակի չեն կանոնադրական կապիտալի չափերը հասցնել նշված նորմային, ասաց Կամո Ներսիսյանը: Այդ անհամապատասխանությունը կարող է հանգեցնել բանկերի անվճարունակության, այսինքն սնանկացման, երբ բանկերը չեն կարողանում վճարումներ իրականացնել ըստ իրենց պարտավորությունների: Այս եւ այլ գործոններից ելնելով, որոշում ընդունվեց ԼՂՀ գործող բանկերը որպես մասնաճյուղեր միացնել ՀՀ առաջատար բանկերի հետ:

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի հետ մեր փոխհարաբերությունները կարգավորվում են ըստ ձեռք բերված այն համաձայնագրի, որտեղ փաստագրված է, որ միայն կենտրոնական բանկն է հանդիսանում էմիտենտ, այսինքն միակ մարմինը, որը էմիսիայի իրավունք ունի: ՀՀ ԿԲ կողմից ընդունված բոլոր նորմատիվային ակտերը Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից ընդունվում են ի կատարումն, երբ իհարկե այդ ակտերը չեն հակասում Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության շահերին»:

[illegible] ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ

ԴԻՐՔՈՐՈՇՈՒՄ

Պատգամավորին արգելվում է դուրս գալ խմբակցությունից

Ազգային ժողովի՝ վերջերս ընդունած որոշման համաձայն ԱԺ-ում ընտրված պատգամավորը չի կարող դուրս գալ այն խմբակցությունից, որի նախընտրական ցուցակում է ընդգրկվել: Խմբակցությունից դուրս գալու հնարավորություն ընձեռվում է միայն պատգամավորական մանդատը վայր դնելու դեպքում: Միաժամանակ նշվում է, որ պատգամավորը չի կարող ընդգրկվել խմբակցության կազմում, եթե նա ընդգրկված չի եղել համապատասխան կուսակցության կամ ընտրական միավորման ցուցակում:

Ավելորդ չենք համարում նշել, որ սա միակ հարցն էր, որ քննարկումների տեղիք տվեց ԱԺ-ում: Ասել է թե՝ պատգամավորները որոշ չափով մտահոգ էին: Ընդունված որոշումների միտումնավորությունն ակնհայտ էր՝ մի կողմից պահպանել «Հանրապետություն» խմբակցության ամբողջությունը չորս տարի անընդհատ (առ այսօր ընդունված բոլոր որոշումների նախաձեռնողը այդ խմբակցությունն է), մյուս կողմից՝ կանխել մնացած խմբակցությունների թվակազմի հնարավոր համալրումը:

Դրանով իսկ ՀՀՇ-ն (հիմա՝ «Հանրապետություն» միավորում) օրենքի ուժ տալով՝ կանխարգելում է իր շարքերի հետագա հնարավոր հոսունությունը: Հետագայում խորտակվող նավը լքելու կամ տարաձայնությունների խորացման համար ԱԺ-ի պատգամավորները պետք է վճարեն... մանդատով:

Իսկ ի՞նչ են մտածում այս մասին իրենք՝ խմբակցություններում ընդգրկված պատգամավորները: Այս որոշումների մեկնաբանությունը խնդրեցինք անդրադառնալ Աշոտ Սարգսյանին («Հանրապետություն» խմբ.) եւ Դավիթ Վարդանյանին (ԱԺՄ խմբ.): ՀԿԿ ներկայացուցիչ Լեոնիդ Հակոբյանը փաստորեն հրաժարվեց մեկնաբանել այս որոշումները:

Հաշվի առնելով առաջիկայում ԱԺ-ի կանոնակարգի քննարկումները, ուր արծարծվելու են այս եւ նման հարցեր, առաջիկայում եւս կներկայացնենք պատգամավորների դիրքորոշումները:

Աշոտ Սարգսյան («Հանրապետություն» խմբակցություն): Խորհրդարանի նախորդ հինգ տարիների փորձը ցույց տվեց, որ ընտրվելուց հետո պատգամավորը, ենթարկվելով զանազան ազդեցությունների, կարող է փոխել իր կուսակցական պատկանելությունը, դրանով խաբելով ընտրողին, քանի որ յուրաքանչյուր պատգամավոր, եթե նա առաջադրվել է որեւէ կուսակցության ցուցակով, ձայներ է հավաքում ոչ այնքան իր անձնական արժանիքների համար, որքան այն քաղաքական ծրագրի, որը ներկայացնում է տվյալ կուսակցությունը կամ քաղաքական միավորումը:

Եթե ընտրվելուց հետո պատգամավորը փոխում է իր կուսակցությունը, այս դեպքում՝ խմբակցությունը, նա, ըստ էության, խաբում է ընտրողներին: Այս երեւույթը կանխելու համար մենք ստիպված եղանք ամրագրել այն դրույթը, ըստ որի պատգամավորին արգելվում է դուրս գալ խմբակցությունից: Սա նշանակում է, որ ընտրվելուց առաջ պատգամավորը պետք է մտածի, թե ո՞ր քաղաքական ուժի ծրագրով է մասնակցելու ընտրություններին, քանի որ ընտրվելուց հետո չորս տարի շարունակ հանդես է գալու նրա ծրագրով եւ այդ կուսակցության անունից, առաջնորդվելու է նրա գաղափարախոսությամբ:

Շարքային քաղաքացին ցանկացած պահի կարող է փոխել իր կուսակցությունը, իսկ պատգամավորը նման իրավունք չպետք է ունենա, քանի որ պատգամավոր ընտրվելիս նրա՝ այդ իրավունքը սահմանափակվում է: Եթե մարդն անդամակցում է որեւէ կուսակցության, ապա ինքն իրեն զրկում է որոշակի իրավունքներից՝ ի շահ տվյալ կուսակցության: Նա պետք է համակերպվի այն մտքի հետ, որ առաջիկա չորս տարում տվյալ գաղափարախոսության կրողն է լինելու:

Եթե տվյալ խմբակցության հետ տարաձայնությունները շատ են խորանում, մեկ ելք է մնում՝ հրաժարվել մանդատից եւ ընտրվել որպես անհատ պատգամավոր կամ հանդես գալ այլ կուսակցության գաղափարախոսությամբ:

Եթե պատգամավորն ընտրվել է մեծամասնական համակարգով, բայց նրա անունը կա կուսակցական ցուցակում, ենթարկվում է նույն օրենքներին:

Որոշ պատգամավորների մտահոգությունը նրա հետեւանքն է, որ նախորդ խորհրդարանը գործում էր այլ սկզբունքներով, իսկ մտածողության իներցիան միանգամից չի հաղթահարվում:

Այս որոշումը բարոյական այն նորմն է, որը կարգավորում է ընտրողի եւ ընտրվողի փոխհարաբերությունները:

Դավիթ Վարդանյան (ԱԺՄ խմբակցություն): Եթե նկատի ունենանք միջազգային փորձը՝ պառլամենտարիզմի ավանդույթներ ունեցող երկրներում երկու տեսակ ընտրություններ են անցկացվում՝ մեծամասնական եւ համամասնական համակարգերով: Մեծամասնական համակարգով ընտրվում է անհատը, համամասնականի դեպքում ընտրությունը կանգ է առնում կուսակցության վրա: Մեծամասնականով ընտրված պատգամավորը բավականին ազատություններ պետք է ունենա, քանի որ նա ընտրվել է որպես անհատ, անկախ իր կուսակցական պատկանելությունից: Համամասնականով ընտրված պատգամավորը չպետք է իրավունք ունենա դուրս գալու խմբակցությունից, եթե նման ցանկություն ունի, նա պետք է վայր դնի մանդատը, որից հետո պետք է ընտրվի կուսակցական ցուցակում ընդգրկված հաջորդ մարդը: Բայց մանդատը վայր դնելու դրույթը չպետք է տարածվի մեծամասնականով ընտրված պատգամավորի վրա, եթե անգամ նրա անունը եղել է կուսակցական ցուցակում: Համամասնականով ընտրված պատգամավորի համար ազատության սահմանափակումներ անպայման պետք է լինեն:

Այլ հարց է, թե ի՞նչ նպատակ են հետապնդել ԱԺ-ում այս որոշումները ներկայացնողները: «Հանրապետություն» միավորումում գոյություն ունի տնտեսական եւ կուսակցական «ակտիվ», եւ ելնելով ՀՀՇ-ի կազմակերպչական նպատակներից՝ պետք էր պահպանել թե՛ այդ ակտիվին, թե՛ անկախ պատգամավորներին այդ միավորման կազմում:

Հանրապետությունում հնարավոր է, որ փոխվի քաղաքական իրավիճակը, որի հետեւանքով կփոխվի նաեւ ԱԺ-ում քաղաքական ուժերի հարաբերակցությունը, ինչն էլ ձեռնտու չէ ՀՀՇ-ին, ուստի եւ այս երեւույթը պետք էր կանխել: Սակայն, իմ կարծիքով, եթե որեւէ քաղաքական ուժի ներսում կան դժգոհություններ, տարաձայնություններ, սա միշտ կհանգեցնի ներքին պառակտումների:

Այլ հարց է, թե նման երեւույթ կարո՞ղ է առաջանալ «Հանրապետություն» միավորման ներսում:

Շատ է շեշտվել այն պահը, որ նախորդ խորհրդարանում ՀՀՇ-ի ցուցակներով ընտրվեցին մարդիկ, որոնք հետո դեմ գնացին ՀՀՇ-ին: Նախորդ ընտրություններում գործում էր միայն մեծամասնական համակարգը, ուստի եւ [illegible] պատգամավորներն ազատ էին կողմ[illegible]վելիս:

Այ[illegible] ՀՀՇ-ն ուզում է ամրագրել ուժերի ներկա հարաբերակցությունը ԱԺ-ում եւ այն պահպանել չորս տարի:

Իսկ մարդու իրավունքներն այս դրույթով խախտվո՞ւմ են, թե՞ ոչ, իմ կարծիքով, աբսուրդ է խոսել մարդու իրավունքներից մի երկրում, ուր դրանք անընդհատ խախտվում են:

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ԳՈՒԳԱՐՔ

Հոգեւոր կենտրոն Կողբ գյուղում

Գուգարքի թեմում համալրվում են հոգեւոր օջախները, ուրախալի է, որ Նոյեմբերյանի Կողբ գյուղի հավատացյալների ջանքերով շրջանում ավելացավ եւս մի հոգեւոր կենտրոն:

Նոյեմբերյանի գործադիր կոմիտեն ընդառաջելով Արսեն արքեպիսկոպոսի միջնորդությանը՝ գյուղի մշակույթի պալատը հանձնեց թեմի իրավասությանը, որը օգտագործվելու է որպես քրիստոնեական մշակույթի կենտրոն:

Շենքի սրահը վերածվելու է եկեղեցու, որի անվանումը պետք է ճշտել շինության՝ հոկտեմբերին նախատեսվող օծման արարողության օրը:

Կենտրոնում բացվելու է ընթերցասրահ, պատկերասրահ: Կազմակերպվելու են եկեղեցասեր եւ երիտասարդաց միությունների բազմաթիվ միջոցառումներ, գործելու են պատանիների կրոնական դասընթացներ, մեծահասակների եւ երեխաների երգչախմբեր, օրհներգաց, Աստվածաշնչի հայ եկեղեցու պատմության, արվեստի խմբակներ:

Նման կենտրոններ կազմակերպվում են նաեւ թեմի մյուս հոգեւոր ենթաշրջաններում:

Սեպտեմբերի 19-ին սրբազանը այցելեց Կողբ:

Գյուղապետը եւ հոգեւոր ենթաշրջանի հոգեւոր հովիվ Տեր Հրայր քահանա Բեքանյանը մանրամասն ներկայացրին Առաջնորդ սրբազանին կատարվելիք աշխատանքների ծրագրերը եւ խնդրեցին նրա օգնությունը շենքի արտաքին ձեւավորման խնդրում:

Թղթակից

ԿՈՆՖԵՐԱՆՍ

Սոցիալական բարեփոխումները՝ օրվա հրամայական

Սեպտեմբերի 18-20-ին Հայաստանի ամերիկյան համալսարանում TACIS/ PLS-Consult միջազգային ծրագրի շրջանակներում անցկացված սոցիալական ապահովության բարեփոխումներին նվիրված ազգային կոնֆերանսի հիմնական նպատակը շուկայական տնտեսության պայմաններում պետության սոցիալական քաղաքականության գլխավոր ուղղությունների եւ մեխանիզմների քննարկումն էր:

Կոնֆերանսից հետո հրավիրված մամլո ասուլիսում սոցիալական ապահովության փոխնախարար Գագիկ Եգանյանը նշեց, որ օրվա հրամայականը սոցիալական ապահովության համակարգի համապատասխանեցումն է շուկայական հարաբերություններին, իսկ վերջինիս իրականացմանն ուղղված բարեփոխումները կարող են կատարվել ինչպես օրենսդրական ճանապարհով, այնպես էլ համապատասխան մարմինների կազմավորման շնորհիվ: Կոնֆերանսը կոչված էր հանրագումարի բերել արվածը եւ նախանշել հետագա անելիքները:

Կոնֆերանսի աշխատանքի ընթացքում ձեւավորված հինգ հանձնաժողովներում եղան բազմաթիվ առաջարկություններ կենսաթոշակային ապահովվածության, զբաղվածության, նպաստների վերանայման, աշխատանքային իրավահարաբերությունների եւ այլ հարցերի վերաբերյալ: Այդ առաջարկություններն ամփոփելու, խմբավորելու եւ նախարարության ընդլայնված քննարկումների ներկայացնելու համար կստեղծվի աշխատանքային խումբ: Հավանության արժանացած առաջարկությունների իրականացման համար կնշանակվեն կոնկրետ կատարողներ եւ ժամկետներ:

Կոնֆերանսի աշխատանքներին մասնակցեցին 420 հրավիրվածներ նախարարության բոլոր ոլորտներից, ներկայացուցիչներ գրեթե բոլոր նախարարություններից, ՀՀ-ում գործող շուրջ 20 հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ, միջազգային 20 փորձագետներ, ՀՀ-ում հավատարմագրված 4 դեսպանությունների աշխատակիցներ:

Հանձնաժողովներում լսվեցին 45 զեկուցումներ, քննարկումներին մասնակցեցին հրավիրվածների գրեթե կեսը, միջազգային 8 փորձագետներ (3-ը լիագումար նիստերում): Կոնֆերանսը ներկայացուցչական էր նաեւ գիտական առումով. 3 զեկուցումներ ներկայացվեցին ԳԱ անդամների կամ թղթակից անդամների կողմից, զեկուցումներով հանդես եկան գիտությունների թեկնածուներ:

Ավելորդ է ասել, որ քննարկումների առանցքային հարցը սոցիալական ապահովության «Փարոս» ծրագիրն էր:

Կոնֆերանսի կազմակերպման եւ ֆինանսավորման հարցերում անգնահատելի էր PLS-Consult սոցիալական բարեփոխումների խորհրդատվական ընկերության ծառայությունը, որի տնօրեն [illegible] եւ փորձագետների խմբի ղեկավար [illegible] պատասխանեցին լրագրողների հարցերին:

ԼՈՒՍԻ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ազգային

ՇԱՐԺՈՒՄ

Ցեղապաշտները

Ցեղապաշտների «Ցեղակրոն» թերթի առաջին երեք համարների ուսումնասիրությունից ինձ հաջողվեց մոտավոր պատկերացում ունենալ արորդիների եւ նրանց, իբր, հեթանոսական հավատքի մասին: Համոզվեցի, որ նրանց ցեղապաշտական կուսակցության մեջ համախմբված է հայրենասիրությամբ տոգորված երիտասարդների քաջարի մի փունջ, որը համակված է ազգային արիացիական հպարտության եւ արժանապատվության ազնիվ զգացմունքներով: Այո, զգացմունքներով: Քանզի հայ ցեղի նկատմամբ նրանց որդեգրած պաշտամունքը խորապես զգացմունքային է: Հաճելի էր տեղեկանալ նաեւ, որ փնջում միավորված երիտասարդների մի խումբ ակտիվորեն մասնակցել է մեր պետական սահմանները ադրբեջանական ելուզակների հարձակումներից պաշտպանելու սրբազան մարտերին: Դրանով խումբը ապացուցել է իր հավատարմությունը ցեղապաշտական գաղափարին եւ պատրաստակամությունը, հարկ եղած դեպքում, դնել իր կյանքը հայրենիքի փրկության զոհասեղանին:

Այս ամենը, ինչ խոսք, գովելի է: Սակայն ի՞նչ թաքցնեմ, չի կարելի իմաստություն համարել ցեղապաշտների զգայացունց եւ ծայրահեղ մտածելակերպը: Քանզի պատմականորեն հաստատված անհերքելի ճշմարտություն է, որ ամեն մի արդարացի շարժում, երբ այն վերածվում է ծայրահեղության, կորցնում է իր դրական նշանակությունը: Վերցնենք թեկուզ մի փաստ. ցարիզմի դեմ գաղափարը, ինչ խոսք, արդարացի էր: Բայց երբ այն վերածվեց բոլշեւիկյան բռնատիրության, վերածվեց ցարիզմից առավել մեծ չարիքի՝ սեփական ժողովրդի գլխին: Ուզում ենք ասել, որ ծայրահեղությունը բարի խորհրդատու չէ. դրանից պետք է զերծ մնալ: Օրինակ, մեր ինչի՞ն է պետք սիմվոլականացնել հիտլերականությունը եւ բացականչել. «Արիական շառավիղ ենք, հետնորդները մեծ ֆյուրերի», երբ Հիտլերն ու իր տեսությունը համամարդկային նզովքի եւ անարգանքի է դատապարտված: Ավելի հարմար չէ՞ր արդյոք, եթե Հիտլերի փոխարեն դուք նշանաբան ընդունեիք Վահագնին, որտեղից համոզիչ լիներ ձեր վերադարձը ազգային արմատներին:

Տարօրինակն այն է, որ «Ցեղակրոնի» էջերում դուք չեք ընդունում Քրիստոսին, որովհետեւ նա «հայ» չէ: Իսկ ի՞նչ եք կարծում, Հիտլերը հա՞յ է: Պարզապես ծայրահեղ մտածելակերպը խանգարում է ձեզ տարբերել ճշմարտությունը չարիքից:

Մտաբերենք, որ Հիտլերը իր խառնվածքով հիշեցնում է Թալեաթ փաշային: Կարելի է ասել, որ ինչ որ չափով Հիտլերը Թալեաթ փաշայի աշակերտն էր, նրա զարգացած կրկնությունը: Թալեաթն իրականացրեց արեւմտահայության ցեղասպանությունը, Հիտլերը՝ հրեաների: Սրանք երկուսն էլ մարդկային ցեղի երդվյալ թշնամիներն էին: Սրանցից որեւէ բան սովորելը կամ ընդօրինակելը, մեղմ ասած, ողջախոհություն չէ:

Չպետք է մոռանալ, որ արիական ծագում ունեցող ժողովուրդները, վաղուց ի վեր, վերածվել են միմյանցից կտրված ինքնուրույն ազգությունների, միմյանցից տարբերվում են իրենց տնտեսական, քաղաքական հակադիր շահերով ու ձգտումներով: Նրանց համար այսօր կարեւոր է ոչ թե արիական ցեղային ծագումը, այլ պետական շահը: Նրանց քաղաքական կյանքում որոշակի դեր են կատարում նաեւ սիոնիստները: Նրանք սովորաբար հետաքրքրվում են միայն այն ժողովուրդների կյանքով, որոնք ունեն նյութական հումքային հարուստ պաշարներ, եւ որոնցից կարելի է օգտվել: Երբ օգուտ չկա, նրանք հաճախ կարող են անտեսել «արդարություն» եւ «իրավունք» հասկացություններն ու հարեւան երկրի նավթային հեղեղի մեջ խեղդել քո արդարացի ձայնը: Սրանցից օգնություն ակնկալելը նույնքան անիմաստ է, որքան եւ անիմաստ էր Քրիստոնյա Արեւմուտքից օգնություն եւ պաշտպանություն հուսալը մեր երբեմնի սպասումները:

Երբ հայ ցեղապաշտները համոզված են, որ սեփական ուժերով ընդունակ են բարձրացնելու հիտլերիզմի եւ հակահրեիզմի ոտնահարված դրոշը եւ ստանձնելու արիացի ազգերին առաջնորդելու «պատիվը», ապա տեղին է նրանց հիշեցնել, որ իրենք, ինչպես մեծն Շենտիրն էր ասում, ընդամենը ապրում են ընկույզի կեղեւում եւ երեւակայում, որ կարող են տեր կանգնել Տիեզերքին:

Այսօր, երբ մեր հայրենիքը գալարվում է ծանր ճգնաժամի պայմաններում, երբ պատերազմը մեզնից ամեն օր թանկագին զոհեր է խլում, եւ հայրենի հողը ներկվում է քաջարի ազատամարտիկների սուրբ արյունով, արժե՞ արդյոք մեր դժվարին հոգսերը թողած, ուղեղները ծանրաբեռնել Հիտլերի անփառունակ դիակին հարություն տալու սնամեջ դատողություններով եւ մոռանալ, որ մեր գլխավոր անելիքը հայրենիքում է եւ ոչ թե դրանից դուրս: Աստծու սիրուն, եկեք չշեղենք մեր ժողովրդի ուշադրությունը գլխավոր եւ հրատապ խնդիրներից հեռու՝ անիրական, աննպատակ, անիմաստ եւ անպտուղ զառանցանքներով:

Իհարկե ինձ մոտ են եւ հասկանալի ձեր ծայրահեղ դատողությունների բուն պատճառները: Ծայրահեղ բռնկումները ծայրահեղ ճնշումների արդյունք են: Դժվար է եղել մեր ժողովրդի ճակատագիրը եւ դա իր տրամաբանական ազդեցությունն է թողել ձեր զգայուն սրտի եւ հոգեբանության վրա: Անցած միայն մի հարյուրամյակի ընթացքում մեր ժողովուրդն ապրեց համիդյան նախճիրը, կիլիկյան աղետը, Կիլիկիայի հայության տեղահանությունն ու բնաջնջումը, Մեծ եղեռնը, քեմալական արշավանքները, ազգային անկախության խափանումը, խորհրդաթուրքական հակահայկական դաշինքը, Քրիստոնյա Արեւմուտքի պիղատոսյան անտարբերությունը, հայկական հողերի մասնատումն ու հափշտակումը, ստալինյան սպանդն ու նոր ցեղասպանությունները, Արցախյան շարժումն ու գորբաչովյան հակահայկական թշնամական քաղաքականությունը, Սումգայիթը, զանգվածային թունավորումներ, Բաքվի, Գանձակի եւ շուրջ 230 հայկական բնակավայրերի բռնի տեղահանումները, կողոպուտն ու ջարդը, Արցախի եւ Հայաստանի շրջափակումները, տնտեսական, քաղաքական եւ վարչական համատեսական ճնշումները:

Եվ այսպես, իր խաչն ուսած, հայ ժողովուրդն անցավ Գողգոթայից Գողգոթա. անցավ արյան, մահու եւ զրկանքների քառուղիներով, իր դեմ լարված անկանխատեսելի դավադրությունների բովով, ընդվզեց աշխարհի տիրակալների հետ, կռվեց ու չափեց իր արդար իրավունքների եւ իր դեմ լարված անիրավությունների նժարները, համոզվեց, որ թշնամական մամլիչի տակ տեւականորեն խլացվում է իր արդար իրավունքների կանչը, հասկացավ, որ իր թափած արյան հեղեղն ու անհամար կորուստները կոմունիստական իրավակարգի համար զրո չարժեն, եւ հանգեց այն եզրակացության, որ իր «փրկությունն իր հավաքական ուժի մեջ է»:

Տրամաբանական է, որ այս զարհուրելի եղելությունների պայմաններում, առավել զգայուն եւ դյուրաբորբոք հոգիներում ծնվելու էին ծայրահեղ տրամադրություններ, բարի, խաղաղ եւ հավասարակշռված հոգեբանությունը տեղի էր տալու կոշտ, վրիժառու եւ դաժան բնավորությանը, այն աստիճանի դաժան, երբ բորբոքված հոգին անընդունակ է դառնում իր մարտահրավերը չափավորել իր փաստացի հնարավորություններով, երբ կտրուկ կերպով մերժվում է բարության մասին հասկացողությունը:

Ահա այս եղելությունների արդյունքն է ցեղապաշտների շարժումը:

Ցեղապաշտ հեթանոսները մերժում են նաեւ սիրո եւ բարության քրիստոնեական վարդապետությունը՝ պատճառաբանելով, որ այն առնչվում է ազգերի եղբայրության եւ իրավահավասարության մասին մարքսիստական գաղափարի հետ: Իհարկե մարքսիստ բոլշեւիկները, մարտավարական նկատառումներով, չարաշահել են քրիստոնեական մարդասիրական ուսմունքը: Այո, չարաշահել եւ, միաժամանակ, չարամտորեն դրժել են այդ ուսմունքը: Բոլշեւիզմն իր բուն էությամբ անընդունակ էր հարգելու իր իսկ հռչակած ժողովուրդների իրավահավասարության, եղբայրության եւ ազատ ինքնորոշման գաղափարը: Իրականում այս կարգախոսները նրա համար ծառայում էին իբրեւ վարագույր՝ ազգերի համաձուլման իր նկրտումները քողարկելու համար: Գաղտնիք չէ, որ բոլշեւիկյան պարագլուխները, սկզբից եւեթ հանդես էին գալիս որպես կրոնի եւ, հատկապես, քրիստոնեության կատաղի թշնամի: Իսլամի մեջ նրանք գոնե «հակաիմպերիալիստական» ինչ որ ձգտումներ էին տեսնում, իսկ քրիստոնեության մեջ՝ միայն խաբեություն, խավարամտություն, հաշիշ եւ այլն: Բոլշեւիկյան գաղափարախոսությունը հիմնովին կառուցված է հակակրոնական աստվածամերժ ոգով: Սրանց պարագլուխների նախաձեռնությամբ սկզբից եւեթ լայնորեն մոլեգնեց եկեղեցիները, կրոնական պաշտամունքի հուշարձանները վայրագորեն կործանելու, հողին հավասարեցնելու խելագար շարժումը, որի գլխավոր նպատակներից մեկն էլ այն էր, որ կրոնական տարբերություններն ինչ որ չափով օգնում էին ժողովուրդներին պահպանելու իրենց ազգային նկարագիրը եւ դիմակայելու կայսրության վարած համաձուլման վտանգավոր քաղաքականությանը:

Արգելելով կրոնը երկրի կառավարման համակարգի բոլոր օղակներում բոլշեւիկյան բռնատիրությունը փաստորեն կանգնեց հասարակարգի մեծագույն կորստի, բարոյական կորստի առջեւ, որից ստեղծված դատարկությունը գիշական համայնավարության փչոցներով լցնելու ջանքերը անցան ապարդյուն: Դրան չօգնեցին նաեւ բոլշեւիկ առաջնորդներին աստվածացնելու, Աստծո փոխարինողներ հռչակելու գնորամտությունները: Բարոյապես սնանկացած կայսրությանը սպասում էր ոգու սովը, որին հաջորդելու էր ստալինյան տիրի ֆաշիստական տարատեսակը իր զարհուրելի ահաբեկչության հետեւանքներով:

Այսպիսով իրավացի չեն ցեղապաշտները, որոնք փորձում են ինչ որ կապ ստեղծել քրիստոնեության եւ բոլշեւիզմի միջեւ:

Վաղնջականությունից մինչեւ մեր օրերը մարդկությունն անցել է անգիջում պայքարների, իրար հաջորդող փոփոխությունների քառուղիներով: Եվ, չնայած կեռմաններին, փոփոխությունները ի վերջո կատարվել են հօգուտ առաջընթաց ուժերի: Փոփոխությունների հետ համընթաց փոխվել են ընկերային, տնտեսական, քաղաքական եւ հասարակական հարաբերությունները: Չի փոխվել եւ փոփոխման ենթակա չէ միայն բարությունը: Քանզի եթե բարությունը վերանա, մարդը դադարելու է մարդ լինելուց եւ ոչնչով չի տարբերվի սովորական անասունից:

Բարությունն իր մեջ ամբողջացնում է այն ամենը, ինչ մարդկային է, գեղեցիկ, ճշմարտացի, իրավացի, ինչ ազնիվ է, համեստություն, արդարացի եւ խղճմտանք: Բարություն է նաեւ, երբ խիզախում ես թշնամու դեմ, անձնվիրաբար փակում չարիքի ճամփան, ոչնչացնում նրա արմատն ու արատը:

Բարությունը քրիստոնեության հավատամքն է, չարիքը վանող աստվածային սրբությունը: Չի կարելի բարություն շռայլել թշնամուն: Բարություն անել թշնամուն, նշանակում է սրբապղծել բարությունը:

Բայց ինչո՞ւ չի կարելի մեզ, համասցյալ հայերիս լինել բարի, ներողամիտ, անհիշաչար, ազնիվ եւ բարյացակամ միմյանց նկատմամբ եւ միասնական: Ինչո՞ւ չի կարելի մեզ, հայերիս, լինել բարի եւ սիրալիր բարեկամ ժողովուրդների եւ մարդկանց նկատմամբ, ովքեր դաշինքով մեզ հետ են, բաժանում են մեր վիշտն ու խնդությունը, մեր կսկիծն ու երազանքը: Ինչո՞ւ չի կարելի լինել սիրալիր նաեւ այն ժողովուրդների նկատմամբ, ովքեր չեն սպառնում այլ ժողովուրդներին, հարգում են նրանց սովորույթները, ազատությունն ու իրավունքը, լեզուն, ապրելակերպը եւ սիրալիր վերաբերմունք են ցուցաբերում մեր եւ այլ ժողովուրդների նկատմամբ:

Ցեղապաշտները հավաստիացնում են, որ իրենք նախընտրել են հեթանոսական հավատքը եւ համոզված են, որ հեթանոս հայերի ոգուն խորթ է եղել «բարություն» հասկացողությունը: Այնինչ, երբ հեթանոս հայերը բարի չլինեին, ոչնչով չէին տարբերվի քոչվոր, ավարառու, արշավանքներով եւ կողոպուտով ապրուստի միջոցներ հայթայթող ավազակաբարո ցեղերից, չէին որդեգրի քրտնաջան վաստակով ապրելու, գիտությամբ, մետաղաձուլությամբ, աստղագիտությամբ զբաղվելը, չէին հիմնադրի Մեծամորը, չէին ժառանգի մեզ ժայռապատկերների անկրկնելի հարստությունը: Երբ հեթանոս հայերը բարի չլինեին, նրանք նույնպես տափաստաններում թափառող քոչվոր ցեղերի նման կմերժեին, չէին ընդունի քրիստոնեությունը:

Հեթանոս հայերի բարության խոսուն վկաներն են դեռ հեթանոսական դարերում հորինված եւ մեզ հասած բազմադարյան առասպելները, դյուցազնավեպերն ու ժողովրդական հեքիաթները, որոնց գլխավոր հերոսները, առանց բացառության, անձնավորում են բնավորության երկու հիմնական գիծ. առասպելական քաջություն եւ բարություն, որոնց մեջ իր բարեբար արտացոլումն են գտել մեր ազգային բնավորությունը, հավատամքը, բարոյական նկարագիրն ու կեցվածքը. եւ, իհարկե, իսկական հայ համարվելու չափանիշը:

Այո, քաջություն եւ բարություն՝ մարդկային վսեմագույն առաքինություններ, որոնք անբաժան են եւ պայմանավորված՝ մեկը մյուսով: Քանզի բարության մայրուղին հարթվում է քաջությամբ: Քաջությունը կարող է քաջություն համարվել, երբ այն հետապնդում է բարի նպատակներ: Բարությունից զուրկ քաջություն գոյություն չունի: Պետք է համատեղել բարությունն ու քաջությունը: Մերժել այս ճշմարտությունը, Վահագնի փոխարեն նշանաբան ընդունել Հիտլերին, նշանակում է կտրվել ազգային արմատներից, դրժել ազգային հեթանոսական ավանդույթները եւ գերի դառնալ ազգային բնավորությանը խորթ եւ օտարածին կրքերին:

Անշուշտ հավատքի ընտրությունը անձնական խղճի եւ համոզմունքի հարց է: Բայց չպետք է մոռանալ, որ քրիստոնեություն ընդունած հայի ինքնությունը ձեւավորվել է հեթանոսական դարերում եւ փոխանցվել քրիստոնեությանը: Երբ հայ ժողովրդին վիճակված էր կատարելու աշխարհի ճանաչելիության վերընթաց մի նոր փուլ, տրամաբանական է, որ նրա համար բնության պարզ երեւույթներն աստվածացնելու միամտությունները կորցրել էին իրենց նշանակությունը: Բայց քրիստոնյա հայերը շարունակեցին պահպանել հեթանոսական դարերի լավագույն սովորությունները եւ փաստորեն ավելի հարազատ մնացին ազգային արմատներին, քան ցեղապաշտ հիտլերականները: Սրանից հետեւում է, որ մանկամտություն է մերժել սիրո եւ բարության վարդապետությունը, հիմք ընդունելով միայն այն փաստը, որ դրա հեղինակը Քրիստոսն էր, որը հայ չէր: Եթե Քրիստոսը հայ չէր, դա ամենեւին չի նշանակում, որ նրա վարդապետությունը սխալ է եւ անընդունելի:

Եկեք մենք այն ընդունենք մաքուր սրտով եւ չտարվենք բոլշեւիզմից փոխառված հակաքրիստոնեական մոլուցքով: Հայ չեն մոլորակի մեծագույն մտածողները, որոնց գիտական հայտնագործությունները, գեղարվեստական ստեղծագործությունները համամարդկային արժեք են ներկայացնում, պատկանում են ամբողջ մարդկությանը, բոլոր ազգություններին: Չնայած չեն նրանք միմիայն դրա համար, որ հայ չեն, նշանակում է փակվել սեփական ազգային կեղեւում եւ անմասն մնալ համաշխարհային գիտության նվաճումներից օգտվելու եւ առաջադիմելու հնարավորություններից:

Ցեղապաշտները, իհարկե, իրենց համարում են բնապաշտ: Բայց բնությունից յուրացրել են միայն մի բան. «Խժռիր, որ չխժռվես»: Նրանց թվում է, երբ բնության մեջ օրինաչափ երեւույթ է գոյության պայքարի օրենքը, հետեւաբար կարելի է բնությունը վերածել թշնամական խժռժողությունների խառնարանի. շտապիր խժռել ուրիշներին, քանի դեռ նրանք չեն խժռել քեզ: Մի խոսքով, ցեղապաշտների հավատամքն է բնության հետ վարվել միայն ուժի դիրքերից, որդեգրել միայն դաժանությունը, իսկ թույլերը թող ոչնչանան: Սրանից հետեւում է, որ ցեղապաշտների բնապաշտությունը սպառնում է թույլերի գոյությանը:

Ցեղապաշտներն ի վիճակի չեն ըմբռնելու, որ բնությունն ամբողջացնում է թե հզորներին, թե թույլերին: Թույլեր եւ հզորներ կան թե կենդանական, թե բուսական աշխարհում, թե մարդկության ազգային, պետական, հասարակական ոլորտներում եւ յուրաքանչյուր ժողովրդի ներսում: Ուրեմն «խժռելու» հավատամքն ուղղված է ոչ միայն թշնամու, այլ նաեւ սեփական ժողովրդի թույլերի դեմ:

Նրանք նույնիսկ չեն կռահել, որ թույլերին լիովին «խժռելուց» հետո, երբ այլեւս «խժռելիք» ոչինչ չի մնա, ինչ է մնում նրանց անել: Այս պարագայում, հավանաբար «խժռողներն» սկսելու են «խժռել» միմյանց:

Ցեղապաշտները հավաստիացնում են, որ իրենք առաջնորդվում են Գարեգին Նժդեհի տեսությամբ, որը, ըստ նրանց, մերժում է քրիստոնեությունը եւ դավանում հեթանոսական կրոնը: Ճիշտ է, Նժդեհը բարձր էր գնահատում հեթանոսական դարերի ասպետական կեցվածքն ու մարտնչողականությունը, բայց նա ամենեւին էլ հակաքրիստոնյա չէ: Գարեգին Նժդեհը հայ ժողովրդի պանծալի զավակներից է, նրա ռազմավարական արվեստի, ինքնապաշտպանական, գոյատեւման մարտերի տաղանդավոր ղեկավարն ու փայլուն տեսաբանը: Նրա ՑԵՂԱԿՐՈՆ տեսության հիմքում ընկած է հայ ցեղի մարտնչողական ոգին տեւականորեն թեժ, զգաստ, մարտականորեն պատրաստ պահելու եւ դրան պաշտամունքային տեսք տալու գաղափարը: Սակայն, ինչպես նշեցինք վերեւում, զորավար Նժդեհը երբեւէ չի ուրացել քրիստոնեությունը: Զորավար Նժդեհը իր «Բաց նամակ հայ մտավորականությանը» գրքում գտնում է, որ մեր եկեղեցին «...վերագնահատումի պիտի ենթարկի քրիստոնեական սիրո մասին իր ըմբռնումը, որպեսզի դադարի թուլությունը առաքինություն համարել եւ սպանել մեր ժողովրդի կամքը»: Մեր եկեղեցին «սխալ է ըմբռնել քրիստոնեական սիրո խորհուրդը եւ դրա հետեւանքով ամբողջ դարեր պատճառ է դարձել մեր ժողովրդի անօրինակ ողբերգությանը: Սիրում է նա, ով ուժեղ է, ով հոգու առատություն ունի, ում ուժի բազուկը լցված է հորդելու չափ, թափելու աստիճան: Արգասավոր չէ թույլի սերը: Քծնանք է թույլի ներումը: Քրիստոսը սիրում էր, որովհետեւ ուժեղ էր: Նա սիրում էր, որովհետեւ սիրելու եւ ներելու չափ հզոր էր: Նրա անձն ու կյանքը պիտի դառնա եկեղեցու ուղեցույց: Նրա մահվան խորհուրդը՝ հերոսական զոհաբերություն: Նա զոհաբերեց, որովհետեւ գաղափարի հերոս էր: Միայն արին, քաջը, միայն հերոսը կարող է զոհաբերել: Անընդունակ է թույլը, ինչպես սիրո, նույնպես եւ զոհաբերության: ...Քրիստոնյան նա չէ, որ քրիստոնեական վարդապետական տարերքը սխալ է հասկացել, ընկել է նախապաշարումների ցանցի մեջ եւ սկսել՝ կորչելու աստիճան, այլ նա, ում մեջ մի քիչ քրիստոնեություն կա, մի կայծ ամենազոր Աստվածամարդու հոգուց: ...Ինքնապաշտպանությունը հայ ժողովրդի՝ ահա հայ եկեղեցու հավատամքը»:

Այսպիսով կարելի է միայն զարմանալ, թե ցեղապաշտներն ինչու են ատելությամբ համակված քրիստոնեության նկատմամբ, ատելություն, որը զարմանալիորեն առնչվում է բոլշեւիկյան հակաքրիստոնեական մոլուցքի հետ: Արդյոք ցեղապաշտների նմանօրինակ դիրքորոշումը բոլշեւիզմից ժառանգված նստվածք չէ՞:

Մեր կարծիքով, ցեղապաշտների նախընտրած հեթանոսական հավատքը արմատապես հակասում է ազգային հեթանոսական հավատքին բնորոշ ավանդույթներին: Նշանաբան ընդունելով հիտլերիզմը ու հակահրեիզմը՝ ցեղապաշտները փաստորեն կտրվել են ազգային արմատներից:

Հուսանք, որ ցեղապաշտների մեջ կգտնվեն խելամիտ այրեր, որոնք կշտկեն իրենց նախորդների սխալ պատկերացումները, կզտեն օտարամուտ պաշտամունքային անմաքրությունները, կմաքրեն իրենց շարքերը հարդից եւ իրենց նշանաբանը կընդունեն ազգային միասնության վսեմ գաղափարը:

ՎԱՐԴԱՆ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Միջազգային

Օգոստոսի 27-ին Անկարայում գումարվեց Ադրբեջան-Արեւմուտք նավթային կոնսորցիումի նիստ, որտեղ արեւմտյան ընկերությունները որոշեցին Կասպից ծովի «վաղահաս» նավթը փոխադրել Նովոռոսիյսկով: Նավթի փոխադրման Նովոռոսիյսկյան տարբերակի բոլոր ամենակտրուկ հակառակորդներից Թուրքիայի մայրաքաղաքում ընդունված այս որոշումը պատճառաբանվեց Ռուսաստանի տնտեսական բարեփոխումներին նպաստելու Արեւմուտքի [illegible] զիջման միտումների [illegible]: Հիմա արդեն պարզորոշ կարելի է ասել, որ Արեւմուտքն ԱՄՆ-ի գլխավորությամբ Կասպից ծովի նավթի փոխադրման հարցում զիջում է Ռուսաստանին, որպեսզի Բոսնիայում ընդլայնի ռուսական շահերին հակադրվելու իր հնարավորությունները: Այն փաստորեն օգտագործվեց Ռուսաստանի հակազդեցությունը մեղմելու նպատակով: Եւ այսպես, Արեւմուտքի նախաձեռնությամբ Անդրկովկասում եւ Բալկաններում ստեղծվեցին յուրատեսակ[illegible]րին: Իսկ սեպտեմբերի սկզբներին նույն Դեմիրելն այցելություններ կատարեց Տաջիկստան եւ Մոնղոլիա: Անկախ արդյունքներից, այցելությունների նման հաճախականությունն ինքնին բավարար հիմքեր է տալիս փաստելու Թուրքիայի քաղաքական աննախադեպ ակտիվությունը: Հիրավի, երկու ամսվա պես կարճ ժամանակահատվածում երկրի վարչապետը եղավ հինգ, նախագահը՝ 3 տարբեր երկրներում:

Հատկանշական է, որ նախագահ Դեմիրելը Մոնղոլիայում վերհիշեց

Մրցապայքար թեժ կետերում

Թուրքիան որպես միջոց ռուսական հակազդեցության դեմ

պատրաստակամությամբ:

Իր սեփական տնտեսական միջոցները Ռուսաստանին պարտադրելու մղումով Արեւմուտքը շահագրգռված է իշխանության գլուխ պահել նախագահ Բորիս Ելցինի վարչակարգին, հայտնի էր, եւ այդ առումով տվյալ պատճառաբանությունը կասկածի տեղիք չէր տալիս: Սակայն, կոնսորցիումի որոշումը ինքնին բացահայտ զիջում է Ռուսաստանին: Իսկ դա, [illegible] լինելով Կասպից ծովի նավթը վերահսկելու շուրջ ծավալվող կատաղի պայքարին, անկախ որեւէ պատճառաբանությունից, այնուամենայնիվ, անհասկանալի էր մնում:

Սակայն տվյալ որոշումից մի քանի օր անց, հանկարծ ՆԱՏՕ-ն Բոսնիայում ռմբակոծեց սերբական դիրքերը: Ընդ որում, ռմբակոծությունները շարունակեցին Ելցինի պաշտոնական հայտարարությունից հետո, թե. «ՄԱԿ-ի եւ ՆԱՏՕ-ի հրամանատարության ռմբակոծության վերաբերյալ որոշումն անօրինական է»: Նույնիսկ «ռազմական գործողությունների հետագա շարունակության դեպքում համարժեք քայլերի դիմելու» սպառնալիքները ի զորու չեղան ազդել իրադարձությունների զարգացման ընթացքի վրա:

Սերբական դիրքերի ռմբակոծությունը Բոսնիայում, որ իրականացվում էր Ելցինի դիմադրությունն անտեսելու գնով, եկավ բացահայտելու ինչպես Ռուսաստանի տնտեսական բարեփոխումներին նպաստելու Արեւմուտքի պատրաստակամության, այնպես էլ դրանից բխող միակողմ[illegible] հավասարակշռությունները:

Սրանք, ինչ խոսք, ժամանակավոր բնույթի հավասարակշռություններ են եւ ռազմաքաղաքական իրավիճակի փոփոխության հետ համաչափ կխախտվեն: Սակայն կարեւորը տվյալ դարագայում ոչ թե հավասարակշռությունների խախտման, այլ խախտումների նախաձեռնության հարցն է: Ահա թե ինչու Արեւմուտքը Ռուսաստանի [illegible] հակազդեցությունից խուսափելու, ստեղծված հավասարակշռությունների խախտման նախաձեռնությունն իր ձեռքում պահելու առաջադրանքով ասպարեզ հանեց թուրքական գործոնը: Եւ այսպես, Թուրքիան վերստին դարձավ Մոսկվային զսպաշապիկ հագցնելու ազդեցիկ միջոց: Թերեւս այդ առումով պատահական չէին վարչապետ Չիլլերի, ապա նաեւ հանրապետության նախագահ Դեմիրելի պաշտոնական վերջին այցերը Անդրկովկաս եւ Միջին Ասիա:

Հուլիսի սկզբներին Թանսու Չիլլերը այցելեց Ուզբեկստան. Տաշքենդում ավարտելով պաշտոնական հանդիպումները, մեկնեց Ադրբեջան: Օգոստոսի կեսերին Չիլլերը շրջագայության մեկնեց Միջին Ասիա: Նրա այցն ընդգրկեց Ղազախստանը, Կիրգիզիան ու Թուրքմենստանը: Հազիվ էր ավարտվել վերջինիս շրջագայությունը, այս անգամ Բիշքեկ մեկնեց Սուլեյման Դեմիրելը, որտեղ նա մասնակցեց օգոստոսի 28-ին թուրքալեզու հանրապետությունների վեհաժողովի եւ «Մանաս» դյուցազներգության հազարամյակի տոնակատարություններին:

Ադրիատիկից չինական ծով ընկած տարածքում Թուրքիայի ստանձնած դերի մասին: Մինչդեռ, ԽՍՀՄ փլուզումից հետո Արեւմուտքի կողմից Թուրքիային հատկացված այդ դերը 1993 թ. սկզբներին արդեն մոռացության էր տրվել: Ի դեպ, Թուրքիան ժամանակին արեւմտյան մամուլի կողմից մեղադրվել է ստանձնած դերը տապալելու մեջ: Ելնելով այս ամենից, թվում է, թե ավելի քան երկու տարվա մոռացությունից հետո նույն դերի մասին հենց սերբական դիրքերի ռմբակոծության վերհիշելը պատահական զուգադիպություն չէր: Դա, ըստ ամենայնի, Արեւմուտքի նախաձեռնությամբ Անդրկովկասում եւ Բալկաններում ստեղծված հավասարակշռությունները հնարավոր ոտնձգություններից զերծ պահելու, Բոսնիայի հարցում Ռուսաստանին զսպաշապիկ հագցնելու հավելյալ քայլ էր:

Տվյալ քայլը միաժամանակ ցույց տվեց, որ պաշտոնական Անկարան լռությամբ մատնելով վերոհիշյալ դերը, դրանից երբեւէ չի հրաժարվել եւ այն ոչ թե օրակարգից էր հանվել, այլ պարզապես սառեցվել էր: Ադրիատիկից Չինական ծով ընկած տարածքում Թուրքիային հատկացված դերը օրակարգում է մնալու, քանի դեռ վերջինս հանդիսանալու է Արեւմուտքի շահերի արտահայտիչը: Պարզապես փոխվելու է տվյալ դերի քաղաքական ու տնտեսական ասպեկտների առաջնայնությունը: Իսկ դա մեծապես պայմանավորված է լինելու Արեւմուտք-Ռուսաստան մրցապայքարի սրության աստիճանից:

ՎԱՀԱՆ ԶԱՐԲՅԱՆ

ԹՈՒՐՔԻԱ

Համընդհանուր գործադուլը կաթվածահար է արել Անկարան

Թուրք-իշի (Թուրքիայի աշխատանքի համընդհանուր կոնֆեդերացիա) նախաձեռնությամբ Անկարայի պետական հիմնարկների շուրջ 190 հազար աշխատողներ սեպտեմբերի 20-ին հայտարարեցին համընդհանուր գործադուլ: Գործադուլավորները հավաքվեցին քաղաքի կենտրոնական հրապարակում, ուր տեղի ունեցավ մեծ հանրահավաք: Ներկաների առջեւ ելույթ ունեցավ Թուրք-իշի նախագահ Բայրամ Մերալը, որն ասաց. «Ճյուղային արհմիությունների եւ կառավարության ներկայացուցիչների բանակցությունները ոչ մի արդյունքի չհանգեցրին: Մեր կողմից ներկայացված բոլոր պահանջները կառավարությունը մերժեց: Մերժվեց նաեւ կոլեկտիվ պայմանագիր ստորագրելու վերաբերյալ մեր վերջին առաջարկը, եւ գործադուլը դարձավ անխուսափելի»:

Հանրահավաքում ելույթ ունեցավ նաեւ ժողովրդահանրապետական կուսակցության նախագահ Դենիզ Բայքալը: Նա մասնավորապես ասաց. «Սոցիալիստական սկզբունքների վրա ստեղծված մեր կուսակցությունը միշտ էլ կպայքարի հանուն աշխատավորնե՛րի արդարացի իրավունքների եւ միշտ կլինի նրանց կողքին: Մենք հայտարարում ենք, որ աշխատավորների իրավունքների ոտնահարման ամեն մի փորձ մեր կողմից արժանի հակահարված կստանա»:

Գործադուլի կապակցությամբ հրապարակվեց Թուրքիայի ներքին գործերի նախարար Նահիդ Մենթեշեի հայտարարությունը, ուր ասվում է. «Թուրքիան ազատ ժողովրդավարական երկիր է, բայց ժողովրդավարությունն ու ազատականությունը անիշխանության ու քաոսի հետ չպետք է շփոթել: Երկրի համար այս բախտորոշ ժամանակաշրջանում երկրում առկա որոշ ուժեր ձգտում են խարխլել պետությունն ու ժողովրդի միասնությունը: Բայց մենք հայտարարում ենք, որ պետությունը մութ ուժերի դեմ պայքարելու համար ունի բոլոր միջոցներն ու հնարավորությունները»:

Հակառակ ներքին գործերի նախարարության զգուշացմանը, հաջորդ օրը՝ սեպտեմբերի 21-ին գործադուլավորներին միացան եւս 65 հազար աշխատավորներ: Աշխատավորության հետ իրենց համերաշխությունն արտահայտեցին Մայր հայրենիք եւ Բարօրություն ազդեցիկ կուսակցությունները: Գործադուլը ավելի մեծ թափ է ստանում:

ԳՐԻԳՈՐ ԶԱՐԲՅԱՆ

ԻՐԱՆԻ ՌԱԴԻՈ

Առեւանգված իրանական ինքնաթիռը վերադարձվեց

Ինչպես հաղորդում է Իրանի ռադիոն, սեպտեմբերի 21-ի գիշերվա ժամը 1-ին, վերջապես, առեւանգված ՍԱՅԱ ավիաընկերության Թիշեր-707 ինքնաթիռը Իսրայելից վերադարձվեց Թեհրան:

Թեհրան-Կիշ ավիաուղու ինքնաթիռը սեպտեմբերի 19-ին 170 ուղեւորով եւ ինքնաթիռի անձնակազմով առեւանգվել էր եւ անցնելով Սաուդյան Արաբիայի ու Հորդանանի վրայով, վայրէջք էր կատարել Իսրայելի մի ռազմական օդանավակայանում: Ըստ Իսրայելի հայտարարության, չէր բավարարել ինքնաթիռի վառելանյութը, որի հետեւանքով Իսրայելը թույլատրել էր ինքնաթիռի վայրէջքն իր երկրում: Սակայն, ինչպես հարց է տալիս Իրանի խորհրդարանի նախագահ Նաթեղի Նուրին, այդ դեպքում ինչո՞ւ ինքնաթիռը վայրէջք չկատարեց արաբական երկրներից որեւէ մեկի կամ Իսրայելի քաղաքացիական օդանավակայանում, ինչո՞ւ էին ուղեւորներն առանձին-առանձին հարցաքննության ենթարկվում, եւ ինչո՞ւ ինքնաթիռն անմիջապես ետ չվերադարձվեց: Իրանի ղեկավարությունը ինքնաթիռի առեւանգումը Իսրայելի կողմից հերթական բռնամական, ահաբեկչական եւ մարդու իրավունքներին դեմ ամոթաբեր գործողություններից մեկը համարելով, ՄԱԿ-ից եւ Ազգային անվտանգության խորհրդից պահանջեց առեւանգված ինքնաթիռն իր անձնակազմով, ուղեւորներով եւ առեւանգողով շուտափույթ կերպով Իրան վերադարձնել: Ետդարձին ուղեւորները հաստատեցին առեւանգողի հայտարարությունը, որ իրեն դիմավորելու են Իսրայելում: Լրագրողներին տված հարցազրույցում նրանք հայտնեցին, որ իրենց առաջարկել են մնալ Իսրայելում, սակայն ոչ մեկն այդ քայլին չի գնացել եւ Իսրայելի օդանավակայանում ի նշան բողոքի կատարել են «համախմբման աղոթք»: Ըստ Իրանի քաղաքական մեկնաբանների, ինքնաթիռի առեւանգումը Իրանի դեմ քարոզչության եւ ճնշում գործադրելու եւս մի միջոց է, որով Իսրայելի վարչակարգն ու Ամերիկան նպատակ ունեին խոչընդոտել Իրանում հայտարարված մահմեդականների համախմբման շաբաթի գործունեությունը, ինչպես նաեւ վերջերս Իրանի տարածաշրջանի երկրների՝ Միջին Արեւելքի, Միջին Ասիայի, Անդրկովկասի հետ փոխհարաբերությունների ու համագործակցության զարգացման գործին: Սակայն, ինչպես նշում են մեկնաբանները, նրանց այս քայլը եւս անհաջողության մատնվեց:

Ն. Գ.

ԵՎՐԱԹՈՒՆԵԼ

Հոկտեմբերյան հեղափոխությունից ի վեր ֆրանսիացիներին դեռ այդպես չէին խաբել

Եվրաթունելը, որի կառուցման մասին երազում էր դեռ Նապոլեոնը, եւ որով ներկայումս ճեպընթացներ են անցնում, ֆինանսական վիթխարի վնասներ է բերում. Լա Մանշի տակ կառուցված թունելը կլանել է 720 հազար բաժնետերերի, գլխավորապես ֆրանսիացիների խնայողությունները: Բացի դրանից, սնանկացման եզրին է հայտնվել ֆրանս-բրիտանական «Եվրաթունել» կոնսորցիումը, որը ղեկավարում է գետնուղու շահագործումը:

Դա հայտնի դարձավ այն բանից հետո, երբ կոնսորցիումի ֆրանսիացի եւ բրիտանացի համանախագահներ Պատրիկ Պոնսոլը եւ Ալեքսեր Մորտոնը հայտարարեցին, որ «Եվրաթունելը» մեկուկես տարով հետաձգում է 75 միլիարդ ֆրանկի հասած իր պարտքի տոկոսների վճարումը: Կոնսորցիումը պարտավոր է ամեն ամիս վարկատու 220 բանկերին վճարել 500 միլիոն ֆրանկ, մինչդեռ իր ամսական եկամուտները կազմում են ընդամենը 200 միլիոն:

Այդ լուրից հետո «Եվրաթունելի» բաժնետոմսերի գինը միանգամից ընկավ 23 տոկոսով: Ժամանակին բազմաթիվ ֆինանսական փորձագետներ խորհուրդ էին տալիս կապիտալները ներդնել գետնուղու շինարարությունում, «կանխատեսելով» ներդրված միջոցների ավելի քան տասնապատիկ աճ: Նրանց հավատացին առաջին հերթին ֆրանսիացիները, եւ գետնուղին կառուցվեց գլխավորապես վերջիններիս փողերով. 720 հազար բաժնետերերից 525 հազարը ֆրանսիացիներ են:

Ներդրումների հարցում ողջախոհ բրիտանացիները հանդես բերեցին զգուշավորություն: Մինչդեռ ներկայումս նրանք կազմում են բոլոր ուղեւորների կեսը, իսկ ֆրանսիացիները՝ ընդամենը մեկ քառորդը:

Ո՞րն է մի ամբողջ տասնամյակում կառուցված վիթխարի կառույցի առեւտրային սնանկության

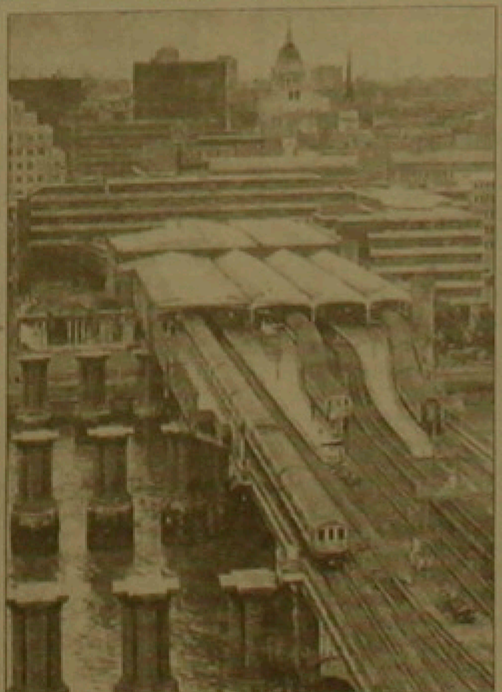

պատճառը: Պատմությունը, ըստ երեւույթին ոչինչ չի սովորեցնում: Չէ՞ որ անցյալում եւս Պանամայի կամ Սուեզի ջրանցքների տիպի կառույցները մեծապես ֆինանսական ձախողումներ են կրել:

Այս անգամ հոյակապ նախագծի հեղինակները կամ սխալ հաշվարկ էին արել կամ էլ դիտավորյալ նվազեցրել էին դրա արժեքը: Դարի կառույցը նախապես գնահատվում էր 28,7 միլիարդ ֆրանկ, այնինչ արժեցավ 46,5 միլիարդ: Գլխավոր պատճառներից մեկն այն է, որ փորձագետների երկկողմ հանձնաժողովը աշխատանքների ընթացքում զգալիորեն մեծացրեց պահանջկոտությունն անվտանգության նկատմամբ: Խրվեցին պարտքերի մեջ, որոնց դիմաց այժմ հարկավոր է հսկայական տոկոսներ վճարել:

«Եվրաթունելը» ոչ միայն պարտքերի սառեցում հայտարարեց, այլեւ կառույցի արժեքի թանկացման համար մեղավոր շինարարներից՝ «Տրանսմանշ Լինկ» միջազգային կոնցեռնից պահանջեց օգնել պարտքերի մարմանը: Կոնսորցիումը նաեւ օգնություն է խնդրում Ֆրանսիայի կառավարությունից, սակայն տնտեսության եւ ֆինանսների նոր նախարար Ժան Արտյուիսը պատասխանում է, որ պետության վրա չպետք է հույս դնել, քանի որ նախագիծը եղել եւ մնում է զուտ մասնավոր գործ:

Դրա հետեւանքով կարող են տուժել դարի կառույցում միջոցներ ներդրած ճապոնական, ֆրանսիական եւ գերմանական բանկերը: Բայց ամենից շատ կտուժեն շարքային ներդրողները: Հոկտեմբերյան հեղափոխությունից հետո ցարական Ռուսաստանի փոխառությունները չեղյալ հայտարարվելուց ի վեր, թերեւս առաջին անգամ, ֆրանսիացի շարքային բաժնետերերը զանգվածաբար կորուստներ ունեցան բորսայական աճպարարությունների հետեւանքով: «Եվրաթունելի» բաժնետերերի պաշտպանության ընկերակցությունը դատի է տվել կորպորացիային: Մի խոսքով, սպասվում է Պանամայի ջրանցքի պատմության տիպի մի նոր սկանդալ:

«ԻԶՎԵՍՏԻԱ»

ՉԻՆԱՍՏԱՆ

Ամուսնալուծություն՝ ինչպես Եվրոպայում

Չնայած ամուսնալուծությունը դեռեւս ամոթալի երեւույթ է համարվում Չինաստանում, անհաշտ ամուսնությունների վերաբերյալ մարդկանց մեծ մասի վերաբերմունքը, այնուամենայնիվ, փոխվում է ժամանակի ընթացքում, քանի որ երկիրը գնում է դեպի արդիականացում, հայտնում է Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը «Թեհրան թայմզ» թերթում: Հենվելով պաշտոնական Սինհուա լրատու գործակալության տվյալների վրա, թերթը նշում է, որ Չինաստանի մայրաքաղաքում ամուսնալուծությունների թիվը զգալիորեն հավասարվում է արեւմտյան մի շարք երկրների թվին. այստեղ ամուսնությունների չորսից մեկը դատապարտված է խորտակման: Բաժանման 70 տոկոսում «մեղադրվում են» ամուսինները, որոնք «հարստանալուց հետո այլ չափանիշներով են գնահատում իրենց կանանց», իսկ 30 տոկոսում՝ կանայք, որոնք իրենց ամուսինների «ուշադրության սահմանափակումներ» են դնում եւ չեն հարգում վերջիններիս հարազատներին»: Չինաստանի ներքին գործերի նախարարությունում նշել են, որ ամուսնալուծությունները գլխավորապես շատ են «զարգացած խավի մարդկանց, արվեստի եւ զանգվածային լրատվության բնագավառի աշխատողների շրջանում»:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Հայ երաժշտության դասականը

Սեպտեմբերի 23-ին լրանում է հայ նշանավոր կոմպոզիտոր Ալեքսանդր Հարությունյանի 75 տարին: Տարեթիվն ինքնին պատկառելի է, որի հետեւում նշմարվում է հայ երաժշտարվեստի պատմության գեղեցիկ էջերից մեկը դարձած ստեղծագործական մեծ կյանքը: Բայց դրանից բացի, այդ տարեթիվը խորհրդանշում է այն ժամանակահատվածը, երբ ծաղկում էր եզակի գեղարվեստական մշակույթը: Հարությունյանը մոտ էր կանգնած դրա ակունքներին, եւ այսօր նրա ստեղծագործությունը բարձրանում է դրա գագաթն ի վեր:

Երաժշտական ծիրը ի հայտ եկավ վաղ մանկությունից եւ գրավեց շրջապատի ուշադրությունը: Վեցուկես տարեկանում տղան Ալեքսանդր Սպենդիարյանի համար նվագեց նրա «Երեւանյան էտյուդների» սեփական դաշնամուրային փոխադրումը: Հարությունյանի հիշողության մեջ մնայուն տպավորվել են Սպենդիարյանի պայծառ հայացքը, նրա անսահման բարի ժպիտը, ողջերի խոսքերը...

[illegible] անցնում էին պատանեկության օրերը ռոմանտիկ տպավորություններով, որոնք երբեմն նաեւ անսահման ցավագին էին: Չէ՞ որ եղել է 37 թվականը, որի սեւ թաթը դիպավ Հարությունյանների ընտանիքին: Ձերբակալվեց եւ անհետ կորավ սիրելի հայրը Բենոն:

Բայց նա մենակ չէր, կողքին էին օժտված եւ խոստումնալի ընկերները Առնո Բաբաջանյանը, Ղազարոս Սարյանը, Էդվարդ Միրզոյանը, ավելի ուշ Ադամ Խուդոյանը: Կոնսերվատորիայում էին զգայուն եւ սիրելի ուսուցիչները կոմպոզիցիայի գծով Վարդգես Տալյանը, դաշնամուրի գծով Օլգա Բաբասյանը, կոնսերվատորիայի ռեկտոր Կոնստանտին Սարաջեւը բարձրակարգ մի դիրիժոր, որը մեկ աստիճանով բարձրացրեց Հայաստանի երաժշտական կյանքի մակարդակը:

1938 թվական: Մոսկվայան առաջին տպավորություններ: Այստեղ էին եկել Ալեքսանդր Հարությունյանը եւ Առնո Բաբաջանյանը, որ իրենց առաջին հեղինակային համերգը տային: Արամ Խաչատրյանը հիացավ պատանիների տաղանդով եւ նրանց խորհուրդ տվեց լրջորեն շարունակել ուսումը անպայման Մոսկվայում: Սակայն պատերազմը խառնեց ծրագրերը: Առնո Բաբաջանյանը շարունակեց ուսումը Սարատովի կոնսերվատորիայում, Ալեքսանդր Հարությունյանը ավարտեց Երեւանի կոնսերվատորիան եւ սկսեց կոնցերտմայստերություն ու կոմպոզիտորություն անել Երեւանի կայազորում: Թե նախապատերազմյան եւ թե պատերազմի տարիներին Երեւանում կայացան բազմաթիվ հյուրախաղեր. այստեղ ժամանեցին գերմանացի ականավոր դաշնակահար Էգոն Պետրին, գերմանացի դիրիժոր Է. Սենկարը, աղեղն փառաբանված Դավիթ Օյստրախը, Լեւ Օբորինը, Յակով Ֆլիերը, Միրոն Պոլյակինը, Սվյատոսլավ Ռիխտերը: Պատերազմի տարիներին Միքայել Թավրիզյանի ղեկավարությամբ կատարվեց Շոստակովիչի 7-րդ սիմֆոնիան: Դժվար չէ պատկերացնել, թե ինչպիսի վիթխարի ազդեցություն գործեց երիտասարդ երաժիշտների վրա:

Խառնվածքի արտիստական գծերի հատուկ միահյուսումը, բնական ծիրը Հարությունյանի նկարագիրը դարձնում էին հասկանալի ռոմանտիկ: Նա [illegible] արվեստագետ էր, որում ոչ ոք չէր կասկածում, եւ ոճի զգացումը նրա մեջ շատ վաղ արթնացավ: Նա չէր ցանկանում մեկին զոհաբերել [illegible] նորույթներով: Այն տպավորությունը կար, թե նա դա վաղուց է անցել. նրա կոմպոզիտորական ձեռագիրը պատանեկան տարիներից այլեւ է [illegible] ... [illegible] ինչը դասական [illegible] իր ստեղծագոր-

ծությունների:

Ուսանողական տարիներին գրված «Թավջութակի ու դաշնամուրի էքսպրոմտը» անմիջապես տարածվեց աշխարհում: Այն կատարում են աշխարհի բոլոր հայտնի եւ անհայտ թավջութակահարները: Նույն բախտին արժանացավ նաեւ 1950-ին գրված «Շեփորի ու նվագախմբի կոնցերտը»:

Պատերազմից հետո Մոսկվայում կրկին սկսեց գործել Հայաստանի մշակույթի տունը: Այստեղ բացվեց արվեստի բոլոր ճյուղերին վերաբերող գեղարվեստական ստուդիա: 1948-ին ուսումը շարունակելու համար այստեղ եկան Ալեքսանդր Հարությունյանը, Առնո Բաբաջանյանը, Էդվարդ Միրզոյանը, Ադամ Խուդոյանը եւ ուրիշներ: Ղազարոս Սարյանը զորացրվելուց հետո ընդունվեց Մոսկվայի կոնսերվատորիա:

Այստեղ երաժշտական առարկաներ եւ կոմպոզիցիա էին դասավանդում հիանալի մանկավարժներ Ցուկերմանը, Լիտինսկին, Ռոգալ-Լեւիցկին, Վեդրինը: Մոսկվան գիտելիքների անսպառ գանձարան էր. ցուցահանդեսներ, համերգներ, ականավոր մարդկանց հետ շփման արժեքավոր ժամեր: Հարությունյանն այդ տարիներին գրեց «Դաշնամուրի պոլիֆոնիկ սոնատը», «Լարային կվարտետը», «Հանդիսավոր ձոնը», «Նվագախմբի քայլերգը» եւ հինգ մասանոց «Կանտատ հայրենիքի մասին» գործը մենակատարների, երգչախմբի եւ նվագախմբի համար:

25-ամյա կոմպոզիտորին այդ ստեղծագործության համար շնորհվում է բարձրագույն պարգեւ Առաջին աստիճանի Ստալինյան մրցանակ: Այդ հաջողությունը կանխորոշեց նրա հետագա ողջ աշխարհընկալումը: Դա մասսաներին հասցեագրված դինամիկ, կենսահաստատ, վառորդային ոգու բարձ, ռոմանտիկ եւ կյանքին սիրահարված երաժշտություն է...

Այս տոնայնությամբ են գրվում «Տոնական նախերգանքը», «Հայկական ռապսոդիան» Առնո Բաբաջանյանի հետ համատեղ, «Շեփորի եւ նվագախմբի կոնցերտը», մենակատարների կողմից խանդավառությամբ ընդունված «Դաշնամուրի եւ նվագախմբի կոնցերտինոն»: Իսկ այդ նվաճումների ալիքի վրա ի հայտ եկավ «Սիմֆոնիան», որն առաջին անգամ կատարեց Միխայիլ Մալունցյանը 1957-ի նոյեմբերին: Այդ ժամանակահատվածում Էդվարդ Միրզոյանը, Ջիվան Տեր-Թադեւոսյանը, Գրիգոր Եղիազարյանը, Կոնստանտին Օրբելյանը, Էդգար Հովհաննիսյանը կերտեցին մի ամբողջ շարք հայկական սիմֆոնիաներ, որոնք հայ կոմպոզիտորական դպրոցի փայլուն նվաճումներ են: Հարությունյանը գրում է «Սիմֆոնիետա կամերային նվագախմբի համար»: Նա, սակայն, անմիջական շփման մեջ է մնում դասական մեծ ավանդույթների հետ դրանք զգալով սրտով ու մտքով: «Սիմֆոնիետան» ունկնդրելուց հետո Արամ Խաչատրյանը Հարությունյանին ընծայած լուսանկարի վրա հետեւյալ մակագրությունն արեց. «Ես հավատում եմ, որ կդառնաս հայ երաժշտության դասական...», իսկ Շոստակովիչը այն ռադիոյով ունկնդրելուց հետո երիտասարդ կոմպոզիտորին գրեց. «Ստեղծագործությունը շատ հավանեցի: Զարմանալիորեն պարզ է ու մաքուր: Եւ հիանալի բեմական ունի»:

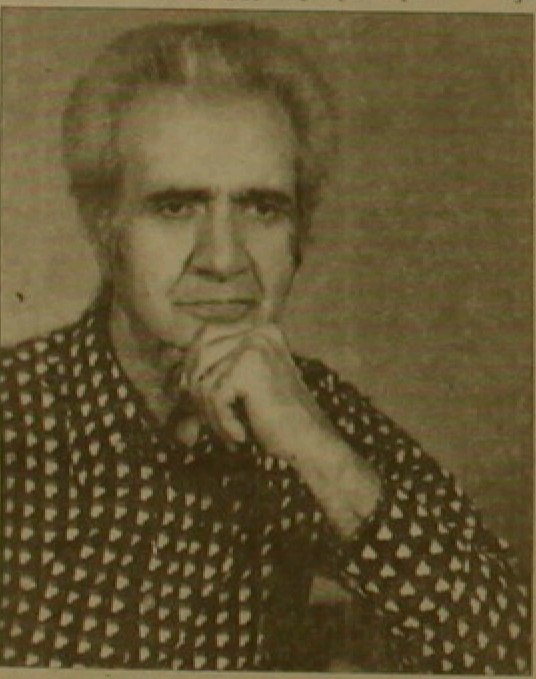

Կյանքի բարձունքներ... Հարությունյանը այդ տարիներին աշխատանքային շատ ջանքեր գործադրեց Հայաստանի ֆիլհարմոնիայի գեղարվեստական ղեկավարի պաշտոնում: Նրա համաշխարհային փառքն աճում էր, ստեղծագործությունները հրատարակվում էին աշխարհի ամենահեղինակավոր հրատարակչություններում, շատ էր շրջագայում, բայց նաեւ շատ ստեղծագործում: 1966-1968-ին գրեց «Սայաթ Նովա» օպերան առանձնահատուկ երեւույթ հայ երաժշտության մեջ: Կոմպոզիտորին հաջողվեց Սայաթ Նովայի երկերի եւ սեփական երաժշտության գրերն անհատականի օրգանական միահյուսումը: Օպերան 100-ից ավելի բեմադրություն ունեցավ Երեւանի օպերայի եւ բալետի թատրոնում, մի քանի անգամ ցուցադրվեց Մոսկվայում:

Արամ Խաչատրյանը, որն ուշադիր հետեւում էր կոմպոզիտորի աշխատանքին, նրան գրեց. «Դու հավերժացրիր ինձ եւ Սայաթ Նովային: Դու այդ հոյակապ երգեցողությունը հասցրիր աներեւակայելի բարձունքի: Քո պատմական վաստակը վիթխարի է...»:

Վերջերս Ցինցինատիյի Լահսի փառատոնում տեղի ունեցավ Ալեքսանդր Հարությունյանի «Տուբայի եւ նվագախմբի կոնցերտի» համաշխարհային պրեմիերան: Առջեւում «Կլարնետի, շեփորի, դաշնամուրի կոնցերտն» է, որը գրվում է հանրահայտ Վերներ եռյակի պատվերով: Կյանքը շարունակվում է նույն տեմպով (թեեւ մրցակցում է վերջին տարիների դեպքերի, կենսապայմանների հետեւանքով): Ստեղծագործական շփման շրջանակը անհամեմատ ընդլայնվել է: Հայաստանի երաժշտությունն այսօր «[illegible] է սեփական բակում»: Այստեղ ճնշված է այնքանի երեւույթների համար, որոնցից է Ալեքսանդր Հարությունյանի ստեղծագործությունը: Նրան նվիրված երաժշտական ընդարձակ մի ամբողջ փառատոնի փոխարեն, որտեղ կհնչեին նրա ստեղծագործությունները, այսօր նախատեսված է ընդամենը երկու համերգ, որոնք տեղի կունենան Կամերային երաժշտության տանը եւ Արամ Խաչատրյան մեծ դահլիճում:

Մինչդեռ Ալեքսանդր Հարությունյանի երաժշտությունը հնչում է բոլոր աշխարհամասերում աշխարհի լավագույն երաժիշտների կատարմամբ:

ՄԱՐԳԱՐԻՏ ՌՈՒԽԿՅԱՆ

ՀԱՄԵՐԳԱՍՐԱՀ

Բեմում Ժան Տեր-Մերկերյանն է

Բոլոր տոմսերը գնված են

Երեկ, Արամ Խաչատրյան փոքր համերգասրահում Երեւանի կամերային նվագախմբի հետ (ղեկավար՝ Էմին Խաչատրյան) համերգային հետաքրքիր ծրագրով (Բախ, Մոցարտ) հանդես եկավ ճանաչված ջութակահար Ժան Տեր-Մերկերյանը: Լեփ-լեցուն դահլիճը ընդգծված կարոտով ու սիրով էր արձագանքում ջութակահարի յուրաքանչյուր կատարում: Խիստ հաճելի էր, որ բազմաթիվ ճանաչված երաժիշտների հետ (Էդվարդ Միրզոյան, Ռուբեն Սաֆարյան, Կոնստանտին Բաղդասարյան, Վիլլի Մոկացյան եւ այլն) համերգասրահում էին Սոս Սարգսյանը, նկարիչ Հակոբ Հակոբյանը, Շահեն Խաչատրյանը, մտավորականներ: Եւ րեւանյան վաղուց մոռացված, ջերմ, արվեստի սիրով լի մի մթնոլորտ էր «սեղմ վել» դահլիճում: Այսօր՝ ժամը 17.30-ին, Ժան Տեր-Մերկերյանը Երեւանի կամերային նվագախմբի հետ ելույթ կունենա Կամերային երաժշտության տանը:

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ

Ներդաշնակ գունաշարի ներկայանակ

«Երիտասարդ գեղանկարչուհի Գոհար Մանոյանի անունը՝ որպես նկարիչ եւ մանկավարժ, վաղուց հայտնի է նաեւ Հայաստանի սահմաններից դուրս: Նրա առարկայական աշխարհը աստիճանաբար ազատվել է նյութի ու գծերի սահմանափակումներից ու այսօր ներկայանում է վերացական տեսքով», երեկ նկարչի տանը բացված ցուցահանդեսում ասաց Նկարիչների միության նախագահ Պողոս Հայթայանը: Գոհարը 1991-ից ղեկավարում է Մխիթար Սեբաստացի կրթահամալիրի գեղարվեստի դպրոցի կերպարվեստի բաժինը, «Շաղիկ» հրատարակչության գեղարվեստական խմբագիրն է: «Կես միլիոն տպաքանակով նրա գրքերն այսօր յուրաքանչյուրի տուն են մտել, առաջին անգամ նկարիչը համահեղինակ է՝ նկարազարդելու հետ Գոհարը նաեւ այդ դասագրքերը գրել է», շնորհավորելով ասաց լուսավորության առաջին փոխնախարար Աշոտ Բլեյանը:

Նուրբ գույներ, մեղմ երանգներ, յուղաներկ ու ջրաներկ տարբեր չափսի նկարներ, որոնցում առաջինը տեսանելի է ներդաշնակությունը, մի բան, որ այսօր փնտրելի է դառնում: Ցուցահանդեսի մասին ավելի մանրամասն մեր հաջորդ համարում:

Ա. Հ.

ԱԶԴԱԳԻՐ

Պարոնյան թատրոն

Այսօր երաժշտական կոմեդիայի թատրոնը կներկայացնի Կ. Գոլդոնիի «Հյուրանոցի տիրուհին», իսկ վաղը՝ Ա. Այվազյանի «Ուշ լինի, նուշ լինի» օպերետը: Սկիզբը՝ ժամը 16-ին:

Դրամատիկ թատրոն

Այսօր դրամատիկի բեմում կներկայացվի Պ. Զեյթունցյանի «Մեծ լռություն» պիեսը: Վաղը թատրոնը կներկայացնի Ստրասիեւի «Ավտոբուսը»: Սկիզբը՝ ժամը 15-ին:

Արիոն թատրոն

Էդգար Էլբակյան «Արիոն» թատրոնը այսօր՝ ժամը 12-ին, երեխաներին հրավիրում է դիտելու Ա. Էլբակյանի «Այբ, բեն, գիմ, դա եւ կողոպուտ», իսկ վաղը՝ ժամը 16-ին, Զ. Խալափյանի «Սիրո տարբեր նվագներ» պիեսը:

Արամ Խաչատրյան մեծ համերգասրահ

Կիրակի օրը Հայաստանի ֆիլհարմոնիկի կատարմամբ կհնչեն Պյարտի «Կանտուս՝ Բենջամին Բրիթենի հիշատակին», Մոցարտի «Կոնցերտ դաշնամուրի եւ նվագախմբի համար թիվ 23» (մենակատար՝ Մարինա Աբրահամյան), Է. Միրզոյանի «Սիմֆոնիա լարայինների եւ լիտավրաների համար»: Դիրիժոր՝ Արամ Ղարաբեկյան (ԱՄՆ): Համերգի սկիզբը՝ ժամը 14-ին:

THE EDMUND S. MUSKIE FELLOWSHIP PROGRAMS

OPPORTUNITIES FOR GRADUATE STUDY IN THE USA

The government of the United States of America is pleased to announced the 1996 Edmund S. Muskie Fellowships Programs, which contingent upon available funding, will provide fellowships for graduate study in the USA, one year or two years in length, some of which may lead to a Master's Degree or certificate from a U.S. institution in the following fields:

Business Administration, Economics, Law, Public Administration

Competition for the Muskie Fellowship is merit-based and open.
Any individual who meets the following criteria is eligible to apply.

Applicants must be:

- Citizens of Armenia or other NIS countries
- Lacking funding for study in the United States
- Under the age of forty (40) at the time of application
- Holders of an undergraduate degree (four or five-year program) with good academic standing by July 1996
- Proficient in written and spoken English at the time of application
- Able to demonstrate professional attitude and leadership potential in their field of specialization
- Able to begin study in the United States in summer 1996
- Participation in the Edmund S. Muskie Fellowship programs is contingent upon the ability to receive and maintain a U.S. visa.

The following individuals are not eligible to apply:

- Spouses of U.S. citizens
- Individuals currently enrolled in academic programs in the United Sates
- Persons residing, working, or earning a living in the U.S.
- Individuals who have applied for an immigrant visa or political asylum to any country
- Persons who have spent four or more consecutive months outside the fifteen participating NIS countries since 1994; this includes people who have taken part in academic, training, internship or research programs lasting four or more consecutive months, as well as individuals who have worked outside the participating countries for four or more consecutive months

Support for the Muskie Fellowship program is provided by the United States Information Agency. The program is administered by International Research & Exchange Board (IREX).

Further information and applications are available from the IREX/ Educational Advising Center:
Erevan IREX office / Educational Advising Center, room #38e, Marshal Baghramian av. 40, 375019 Erevan, Armenia.

An informational lecture describing the program and application procedure will be given on September 29, October 2 1995 at 18:00 in the Small Auditorium, and lecture on Writing of Statement of Purpose will be given on October 6, 10 at 17:00 in the room #25 in the American University of Armenia, Marshal Baghramian 40.

Applications are free of charge and may be photocopied.

THE APPLICATION DEADLINE IS: 5 P.M., Friday, OCTOBER 27, 1995

digitised by A.R.A.R.@

ՖՈՒՏԲՈԼ

«Արարատը» չուզեց այրել կամուրջները

ՍՈՒՐԷՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

ՀՀ բարձրագույն խումբ

«Ղարաբաղ»-«Երեւան»	1-2
«Փյունիկ»-«Արարատ»	0-0
ՀՄՄ-«Շիրակ»	0-1

Ցավ ափսոս, որ մեր հանրապետության ուժեղագույնների մրցաշարի «Փյունիկ»-«Արարատ» անչափ կարեւոր հանդիպումը տեղի ունեցավ սեպտեմբերի 28-ին Երեւանում կայանալիք եվրոպական երկրների գավաթակիրների գավաթի խաղարկության 1/16 եզրափակիչի «Արարատ»-«Դինամո» (Մոսկվա) պատասխան խաղից առաջ: Առաջնության դիստանցիայի առաջատարի «Փյունիկի» հետ «Արարատը» խաղում էր մտքում միշտ հիշելով Մոսկվայի «Դինամոյին», որի պատճառով չհամարձակվեց այրել կամուրջները, քանի որ խաղի գինը շատ բարձր էր: «Արարատն» արդեն 3 միավոր էր կորցրել, իսկ «Փյունիկը» ընթանում էր առանց կորուստի: Պարտությունը «Արարատի» համար հետագայում կարող էր ճակատագրական լինել չեմպիոնի կոչման համար պայքարում, որը իրավունք է տալու մասնակցել եվրոպական հաջորդ մրցաշարին: Բացի այդ, արարատցիներն ուժեղ մրցակցի հետ խաղում հայտնվել էին ծանր կացության մեջ: Հիվանդության պատճառով բացակայում էր թիմի ավագ Արամայիս Տոնոյանը: Պաշտպանությունն ուժեղացնելու համար մարզիչներն ստիպված էին թիմի լավագույն հարձակվողին Արմեն Շահգելդյանին հետ քաշել եւ հանձնարարել ազատ պաշտպանի պատասխանատու պարտականությունը: Դրանից «Արարատի» գրոհային բաժը զգալիորեն ընկավ, բայց փոխարենը պաշտպանության հուսալիությունը մեծացավ: Շահգելդյանն արդարացրեց մարզիչների սպասելիքները: Սակայն մյուս կողմից «Արարատը» զրկվեց փորձարկել այն կարեւոր հարձակողական տարբերակը, որը պարտադիր պետք է կիրառի «Դինամոյի» հետ խաղում, քանի որ, ինչպես հայտնի է, նահանջելու տեղ չունի մոսկովյան խաղից հետո: «Փյունիկ»-«Արարատ» հանդիպումը ցույց տվեց, որ նախորդ տարիների համեմատ մեր ֆուտբոլը որակական առումով որոշակի առաջընթաց է ապրել: Հատկապես առաջին կեսն անցավ անչափ դինամիկ եւ գեղեցիկ պահերով հարուստ պայքարում: Խաղն ընթանում էր փոխնիփոխ գրոհներով: Մրցակիցները միմյանց շատ լավ գիտեին եւ գնդակը գրեթե դաշտի կենտրոնում չէր մնում: Կողմերի մինչեւ վերջ հավասարակշիռ տեմպով խաղալը եւ նպատակամղվածությունը դեպի մրցակցի դարպասը ուրախալի փաստ էր: Այդ ոճով մեր ֆուտբոլիստները պետք է ձգտեն գործել նաեւ միջազգային խաղերում: Իհարկե կողմերի անհատ կնքված-քի խաղապատկերում բերվում էր նաեւ նրանով, որ երկու թիմերն էլ կազմված են ազգային եւ երիտասարդական հավաքականների կորիզը եւ անձնական մրցակցության ժամանակ չէին ուզում զիջել միմյանց: Ես չեմ ուզում խոսել թե մրցավարության որակի եւ թե առանձին ֆուտբոլիստների միմյանց նկատմամբ անհարգալից վերաբերմունքի մասին: Բոլոր դեպքերում մեր առաջատար թիմերից երկուսի մրցավեճը մեծ բավականություն պատճառեց ֆուտբոլասերներին: Ոչ-ոքի արդյունքը խաղի տրամաբանական ելքն էր, որից, թվում է, գոհ մնացին նաեւ մրցակիցները:

Իր հաջող ելույթներն է շարունակում երիտասարդ կազմ ունեցող Երեւանի «Երեւան» թիմը, որը արտագնա խաղում Կապանում, 2-1 հաշվով հաղթելով «Ղարաբաղին», շարունակում է մնալ առաջատարների կազմում:

Հանրապետության չեմպիոն Գյումրիի «Շիրակի» մասին որեւէ կարծիք հայտնել դժվար է, քանի որ թիմն ընդամենը 3 խաղ է անցկացրել:

Առաջնության աղյուսակը սեպտեմբերի 23-ի դրությամբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Փյունիկ	6	5	1	0	24-5	16
2. Ցեմենտ	6	5	0	1	22-10	15
3. Երեւան	5	4	1	0	15-3	13
4. Արարատ	5	3	1	1	16-4	10
5. Կոտայք	6	3	1	2	12-10	10
6. Շիրակ	3	2	1	0	10-6	7
7. Վան	6	1	2	3	5-15	5
8. Արագած	6	1	2	3	11-24	5
9. Զանգեզուր	5	1	1	3	10-15	4
10. ՀՄՄ	6	1	1	4	9-19	4
11. Ղարաբաղ	6	1	0	5	5-12	3
12. Ազնավուր	6	0	1	5	7-23	1

ՇԱԽՄԱՏ

Մինչեւ ե՞րբ

Աշխարհի առաջնության Կասպարով-Անանդ մրցախաղի 7-րդ պարտիան, նախորդների պես, խաղաղ ելք ունեցավ: Ինչպես բոլոր կենտ պարտիաներում, այս անգամ էլ սպիտակներով խաղում էր հավակնորդը: Հավասարակշռությունը պահպանվում է՝ 3.5-3.5: Մասնագետները հատկապես ակտիվորեն մեկնաբանում են 6-րդ պարտիայի ընթացքը, որի ժամանակ Գարրի Կասպարովն առաջին անգամ հանդիպումն սկսեց արքայական զինվորի առաջխաղացմամբ: Իսպանական սկզբնախաղում աշխարհի չեմպիոնն օգտագործեց այն հանրահայտ քայլը, որը տարիներ առաջ Բագիոյում տեղի ունեցած աշխարհի առաջնության եզրափակիչ մրցախաղում Իգոր Զայցեւի առաջարկությամբ արել էր Անատոլի Կարպովը, եւ որը համառյա մեկժամյա մտորումների մեջ էր գցել այն ժամանակվա հավակնորդին՝ Վիկտոր Կորչնոյին: Ուշագրավն այն է, որ այս անգամ էլ Անանդը գնաց նույն տարբերակին, որը գտել էր Կորչնոյը: Վճռական պահին սեւերը զոհաբերեցին որակ զինվորի դիմաց: Հետագայում Կասպարովը խուսափեց բարդություններից: Մինչեւ ե՞րբ կպահպանվի հավասարակշռությունը: Այս հարցը շատերին է հետաքրքրում:

ԿԱՍՊԱՐՈՎ-ԱՆԱՆԴ
6-րդ պարտիա

1. e4 (0.03) e5 (0.03)
2. Ձf3 (0.18) Ձc6 (0.03)
3. Փb5 (0.23) a6 (0.08)
4. Փa4 (0.02) Ձf6 (0.07)
5. 0-0 (0.07) Ձ:e4 (0.14)
6. d4 (0.09) b5 (0.07)
7. Փb3 (0.04) d5 (0.36)
8. de (0.02) Փe6 (0.03)
9. Ձbd2 (1.00) Ձc5 (0.18)
10. c3 (0.33) d4 (0.02)

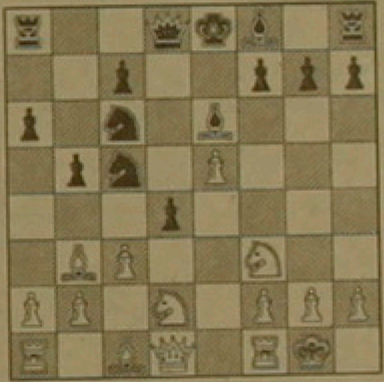

11. Ձg5 (0.02) dc (6.25)
12. bc (1.19) Թd3 (0.16)
13. Ձ:e6 (0.22) fe (0.02)
14. Ձf3 (0.03) 0-0-0 (1.25)
15. Թe1 (5.46) Ձ:b3 (16.24)
16. ab (0.55) Աb7 (14.01)
17. Փe3 (15.32) Փe7 (7.59)
18. Փg5 (1.20) h6 (1.09)
19. Փ:e7 (1.48) Ձ:e7 (0.03)
20. Ձd4 (2.59) Ն:d4 (1.37)
21. cd (0.14) Թ:b3 (4.56)
22. Թe3 (25.19) Թ:e3 (3.32)
23. fe (1.13) Ձd5 (4.53)
24. Աf2 (0.27) Աb6 (7.04)
25. Աe2 (7.14) a5 (0.03)
26. Նf7 (2.37) a4 (4.30)
27. Աd2 (11.20) c5 (5.50)
28. e4 (3.52)

Ոչ-ոքի

ԱՆԱՆԴ-ԿԱՍՊԱՐՈՎ
7-րդ պարտիա

1. e4 (0.28) c5 (0.21)
2. Ձf3 (0.19) d6 (0.02)
3. d4 (0.01) cd (0.01)
4. Ձ:d4 (0.02) Ձf6 (0.08)
5. Ձc3 (0.38) a6 (0.01)
6. Փe2 (0.01) e6 (0.03)
7. a4 (0.57) Փe7 (0.07)
8. 0-0 (0.38) 0-0 (0.03)
9. Փe3 (0.04) Ձc6 (0.02)
10. f4 (0.06) Թc7 (0.03)
11. Աh1 (0.02) Նe8 (0.05)
12. Փd3 (0.03) Ձb4 (0.03)
13. a5 (0.03) Փd7 (0.05)
14. Ձf3 (0.03) Նac8 (0.06)
15. Փb6 (0.05) Թb8 (0.03)
16. e5 (0.26) de (3.24)
17. fe (0.07) Ձfd5 (0.07)
18. Ձ:d5 (2.19) ed (5.17)
19. Նe1 (18.13) h6 (20.39)
20. c3 (11.59) Ձ:d3 (0.25)
21. Թ:d3 (0.05) Փc5 (8.29)
22. Թ:d5 (25.09) Փe6 (0.38)
23. Թd2 (0.03) Փ:b6 (0.03)
24. ab (0.02) Նc6 (0.05)
25. Նa4 (1.48) Ն:b6 (4.25)

Ոչ-ոքի

«Լոկոմոտիվի» հետապնդումը շարունակվում է

Մոսկվայի «Լոկոմոտիվը» շարունակում է հետապնդել Ռուսաստանի առաջնության «փախստականին» Վլադիկավկազի «Սպարտակ-Ալանիային», որը գերազանց մեկնարկից հետո միավորների հսկայական տարբերությամբ առաջ էր ընկել եւ թվում էր, նրան հասնելն անհնարին է: Հիմա «Սպարտակի» եւ «Լոկոմոտիվի» միջեւ տարբերությունը կազմում է ընդամենը 3 միավոր: Հերթական տուրում «Սպարտակ-Ալանիան» ընդունեց Մոսկվայի «Սպարտակին» եւ բավարարվեց ոչ-ոքի արդյունքով (1-1): Իսկ «Լոկոմոտիվը» հերթական հաղթանակը տարավ եւ եւս երկու միավորով կրճատեց առաջատարի հետ տարբերությունը: Մոսկվայում տեղի ունեցած «Ռոստովի» հետ հանդիպումը «Լոկոմոտիվի» համար հեշտ չէր, առավել եւս, որ սկզբից հաջողության հասան հյուրերը: Խաղի հերոսներից մեկը դարձավ «Լոկոմոտիվի» եւ մեր հավաքականի խաղացող Սարգիս Հովհաննիսյանը: Նրա շնորհիվ «Լոկոմոտիվը» հաշվի մեջ առաջ անցավ: Սարգիս Հովհաննիսյանի տուգանային հարվածից հետո հաշիվը հավասարվեց: Գնդակը դիպչելով Գարինին շեղեց ուղղությունը եւ հայտնվեց «Ռոստովի» դարպասում: Երկրորդ անգամ դարձյալ տուգանային հարվածով ինքը Սարգիս Հովհաննիսյանը դարձավ գոլի հեղինակ: «Լոկոմոտիվը» 4-3 հաշվով կարեւոր հաղթանակ տարավ: Այժմ «Սպարտակ-Ալանիան» ունի 61, իսկ «Լոկոմոտիվը» 58 միավոր: Հետապնդումը շարունակվում է: Երրորդ տեղում ընթացող Մոսկվայի «Սպարտակի» արդյունքն է 51 միավոր:

Կաշառատվություն եղե՞լ է, թե՞ ոչ

Կիեւի «Դինամոն» որակազրկվել է 3 տարով

Կիեւի «Դինամոն» ՈՒԵՖԱ-ի կողմից որակազրկվել է 3 տարով այն բանի համար, որ իբր փորձել է կաշառել Չեմպիոնների լիգայի «Դինամո» (Կիեւ)-«Պանաթինաիկոս» (Հունաստան) հանդիպման գլխավոր մրցավար իսպանացի Անտոնիո Նիետոյին: Կաշառատվության փորձ կատարելու համար ցմահ որակազրկվել են «Դինամո» ակումբի փոխնախագահ Վասիլի Սենչուկը եւ տնօրեններից մեկը՝ Իգոր Սուրկիսը: Սակայն «Դինամո» ակումբի ղեկավարները թիմի որակազրկման առթիվ պաշտոնական բողոք են ներկայացրել ՈՒԵՖԱ-ի շտաբ բնակարան: Ակումբի ղեկավարությունը հույսը չի կտրում ապացուցել, որ մրցավարին կաշառելու փորձ չի եղել: Իրականում ի՞նչ է պատահել: Ըստ ակումբի մամուլի ծառայության, այդ գործի քննարկման ժամանակ հաշվի են առնվել միայն հանդիպման գլխավոր մրցավար Անտոնիո Նիետոյի տեղեկությունները: «Իրականում, պնդում են ակումբի ներկայացուցիչները, փաստերն այսպիսին են: 3 տարի առաջ Նիետոն արդեն այցելել էր Կիեւ: Նա որպես եզրային մրցավար սպասարկում էր «Դինամո»-«Ռապիդ» հանդիպումը: Այս անգամ Կիեւ գալուց նա արդեն որոշակի փորձ ուներ եւ սեպտեմբերի 12-ին «Դինամոյի» ներկայացուցիչների հետ հանդիպելիս ցանկություն հայտնեց ձեռք բերել մորթեղեն, որն այստեղ ավելի էժան է, քան Եվրոպայի որոշ երկրներում: Առեւտրական ընկերություններից մեկում հյուրն ընտրել էր երկու մուշտակ, իհարկե մոր եւ կնոջ համար, որոնք սիրով փորձել է թարգմանչուհին: Մյուս մրցավարների համար նույնպես ընտրվել էին մուշտակներ: Բացի այդ, բոլոր 4 մրցավարները պատվիրել էին նաեւ մորթե գլխարկներ: Հյուրերն ապրանքներն ընտրել էին վաճառողների ներկայությամբ եւ իրենց ճաշակով: Այնուհետեւ շախմումբն ուղղվել է «Դնեպր» հյուրանոց: Նիետոյի ընտրած ապրանքները նրա ներկայությամբ բերվել են հյուրանոցի իր համարը: Մուշտակներն ու գլխարկները, որոնք պատվիրել էին նրա ընկերները, պետք է հյուրանոց բերվեին հաջորդ օրը: Երբ եկավ ժամանակը, որպեսզի գլխավոր մրցավարն իմանա, թե ինչ արժե իր եւ գործընկերների ընտրած մորթեղենը, ներկայացված ապրանքի արժեքի չեկը հյուրին զրգռել է: Զայրացած նա հայտարարել է. «քանի որ նման գներ եք առաջարկում, մեզ պետք չեն ոչ մուշտակ եւ ոչ էլ հուշանվերներ»: Հետագայում պարզվել է, որ ՈՒԵՖԱ-ի ներկայացուցչի հետ զրույցի ժամանակ չեկը Նիետոյի մեկնաբանությամբ ներկայացվել է որպես մրցավարներին կաշառելու փորձ: Սեպտեմբերի 12-ի առավոտյան, երբ Նիետոյի եւ ՈՒԵՖԱ-ի ներկայացուցչի միջեւ խոսակցության լուրը թարգմանչուհին հայտնել է «Դինամո» ակումբի նախագահին, փոխնախագահ Գրիգորի Սուրկիսը հեռախոսով այդ իրադարձության մասին տեղեկացրել է ՈՒԵՖԱ-ի կարգապահական կոմիտեի անդամ Պիմախեին: Վերջինս պատասխանել է, որ ՈՒԵՖԱ-ն պաշտոնական գրություն չի ստացել այդ առթիվ եւ «Դինամո»-«Պանաթինաիկոս» հանդիպումը կայանալու է համաձայն խաղացանկի: Կարգապահական կոմիտեի խորհրդակցության ժամանակ, որը սեպտեմբերի 20-ին կայացավ Իսպանիայում, «Դինամոյի» ներկայացուցիչներին հնարավորություն չտրվեց ներկայացնել վկաների ցուցմունքները սկսած խանութից մինչեւ հյուրանոցի համարը»: Այս սենսացիոն պատմությունը բնականաբար դեռ շարունակություն կունենա:

Աշխարհի առաջնությանն՝ առանց մարզչի

ՀՀ սպորտվարչության հրաձգության պետական մարզիչ Դերենիկ Կարապետյանը տեղեկացրել է, որ բարսելոնյան օլիմպիադայի չեմպիոն Հրաչյա Պետիկյանը կմասնակցի սեպտեմբերի 24-ից հոկտեմբերի 1-ը Շվեյցարիայի Ցյուրիխ քաղաքում անցկացվող գնդակային հրաձգության Եվրոպայի առաջնությանը: Նա հանդես կգա ՓՀ-6 եւ ՓՀ-9 վարժություններում: Եվրոպայի առաջնության նախապատրաստական վերջին հավաքը օլիմպիական չեմպիոնն անցկացրել է Մոսկվայում: «Դեռեւս Հ. Պետիկյանին չի հաջողվել նվաճել Ատլանտայում կայանալիք օլիմպիական խաղերի ուղեգիրը, եւ այս առաջնությունը նրան տալիս է ուղեգիր ձեռք բերելու վերջին հնարավորությունը: Մարզիկը առաջին ձեւի մեջ պետք է տեղ զբաղեցնի լավագույն երկյակում, իսկ մյուս ձեւում՝ լավագույն քառյակում», ասաց Դ. Կարապետյանը: Նա նշեց, որ Հ. Պետիկյանը Շվեյցարիա կմեկնի մենակ՝ առանց մարզիչի: Դ. Կարապետյանը հայտնեց նաեւ, որ այդ առաջնությունում Գերմանիայի դրոշի ներքո հանդես կգա Արթուր Գեւորգյանը, իսկ Ուկրաինայի՝ Արթուր Այվազյանը:

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

ՀԵՌԱԽՈՍԱՀԱՄԱՐԻ ԱՎՏՈՄԱՏ ՈՐՈՇԻՉՈՎ
ՀԵՌԱԽՈՍԱՅԻՆ ԱՊԱՐԱՏ

ՊՐՈՏՈՆ

ՖՈՒՆԿՑԻՈՆԱԼ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

◆ կորոշի եւ կհուշի Ձեզ զանգահարողի հեռախոսահամարը, ինչպես նաեւ կհիշի Ձեզ նախկինում զանգահարած 67 հեռախոսահամարները եւ կվերարտադրի դիսպլեյի վրա.

◆ կօգնի Ձեզ զանգահարել ժամանակավորապես զբաղված հեռախոսահամարներով եւ կհայտնի երբ կապ կլինի (ավտոմատ զանգում).

◆ կհիշի եւ կհավաքի քաղաքային կոդերում Ձեզ անհրաժեշտ 40 համարներից ցանկացածը ընդմիջումներով եւ մի շարք այլ ֆունկցիաներ:

Սնուցումը միայն հեռախոսային գծից:

Ապարատը նորմալ աշխատում է նաեւ Երեւանի հեռախոսային գծերում:

Գինը պայմանագրային, հնարավոր է զեղչ:

Հեռ. 63-76-45, 63-02-40

digitised by A.R.A.R.@

«ԿԱԴԱՆՍ» կամերային երաժշտության կենտրոնը,
Ն. Ա. Բ. Արտիստս Մենեջմենտը,
«ՍԵՐԵՆԱԴ» կամերային նվագախումբը
Երեւանի Կամերային երաժշտության տունը

ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ ԵՆ

Կ Ճ Ն Ա Ն Ա Յ Ի Ն
Ս Ե Ր Ե Ն Ա Դ

ԿԱՄԵՐԱՅԻՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ
Փ Ա Ռ Ա Տ Ո Ն Ի
ՀԱՄԵՐԳՆԵՐԻՆ

21.09-02.10.1995 ԵՐԵՎԱՆ

Փառատոնի կազմակերպմանն աջակցել են

Հայաստանում Բրիտանիայի դեսպանատունը,
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ ընկերությունը,
ՊԱՐԱԴԻԶ գործակալությունը,
Ալդ Դիզայն գործակալությունը

I *21.09.95/ 17.30*
ՍԹԻՎԵՆ ԻՍՍԵՌԼԻՍ (Բրիտանիա, թավջութակ)
ՍԵՐԵՆԱԴ կամերային նվագախումբ

II *22.09.95/ 19.30*
ՍԹԻՎԵՆ ԻՍՍԵՌԼԻՍ (Բրիտանիա, թավջութակ)
ԻԳՈՐ ՅԱՎՐՅԱՆ (դաշնամուր)

III *23.09.95/ 17.30*
ԺԱՆ ՏԵՐ-ՄԵՐԿԵՐՅԱՆ (Ֆրանսիա, ջութակ)
ԵՐԵՎԱՆԻ ԿԱՄԵՐԱՅԻՆ ՆՎԱԳԱԽՈՒՄԲ

IV *24.09.95/ 17.30*
Վոկալ երաժշտության համերգ
ՍՈՒՐԵՆ ՇԱՀԻՋԱՆՅԱՆ (բաս)
ՆՈՒՆԵ ԳԵՆՋՈՅԱՆ (սոպրանո)
ՎԱՐԴՈՒՀԻ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ (մեցցո-սոպրանո)
ՍՈՆԱ ԻԳԻԹՅԱՆ (դաշնամուր)

V *25.09.95/ 18.30*
«ՍԵՐԵՆԱԴ» կամերային նվագախումբ
ՍՈՒՐԵՆ ՇԱՀԻՋԱՆՅԱՆ (բաս)

VI 26.09.95/ 19.30
Հայ հոգեւոր եւ ժողովրդական երաժշտության համերգ
ՓՅՈՒՆԻԿ գործիքային համույթ
ԱՆՆԱ ՄԱՅԻԼՅԱՆ (սոպրանո)
ՄԱՐԳԱՐԻՏ ՍԱՐԳՍՅԱՆ (դաշնամուր)

VII *27.09.95/ 18.30*
ԻԳՈՐ ՍԼՈՒՑԿԵՐ (Ռուսաստան, դաշնամուր)
ՍԵՐԵՆԱԴ կամերային նվագախումբ

VIII *28.09.95/ 17.30*
ՀԱԽՆԱԶԱՐՅԱՆ ԵՌՅԱԿ
ԳԱՅԱՆԵ ՀԱԽՆԱԶԱՐՅԱՆ (դաշնամուր)
ՍՈՒՐԵՆ ՀԱԽՆԱԶԱՐՅԱՆ (ջութակ)
ՄԻՔԱՅԵԼ ՀԱԽՆԱԶԱՐՅԱՆ (թավջութակ)

IX *29.09.95/ 17.30*
Համերգ նվիրված ԶԱՐԵՀ ՍԱՀԱԿՅԱՆՑԻՆ
«ՍԵՐԵՆԱԴ» կամերային նվագախումբ,
ԱՐԱՔՍ ԴԱՎԹՅԱՆ, ԵՂԻՇԵ ՄԱՆՈՒՉԱՐՅԱՆ,
ՆՈՒՆԵ ԳԵՆՋՈՅԱՆ, ՎԱՐԴՈՒՀԻ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ,
ԱՐԿԱԴԻ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ,
ՀԱԿՈԲ ՋԱՂԱՑՊԱՆՅԱՆ (կիթառ)

X *30.09.95/ 17.30*
ՍԵՐԵՆԱԴ կամերային նվագախումբ
ԱՐԱՄ ԱՍԱՏՐՅԱՆ (ջութակ)
ՆՈՒՆԵ ԳԵՆՋՈՅԱՆ, Վարդանի Խաչատրյան
Քանոնեռի երաժշտական դպրոցի մանկական երգչախումբ

XI *01.10.95/ 17.30*
Երգչախմբային երաժշտության համերգ
ԳՅՈՒՄՐԻԻ ԿԱՄԵՐԱՅԻՆ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲ
ՀԱՅ ՁԱՅՆԵՐ վոկալ համույթ

XII *02.10.95/ 17.30*
ԳՈՀԱՐ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ
ՍԵՐԵՆԱԴ կամերային նվագախումբ
Ազգային Օպերայի
ԱՐԱԿԱՆ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲ

CONCERT
AGS
CO. LTD
AGENCY

AGS նորաստեղծ համերգային գործակալությունը հրավիրում է հոկտեմբերի 24-ին եւ 25-ին «Հրազդան» մարզադաշտ «Աստղային ամառ» վերջին տոնական շոու ծրագրի փակմանը Երեւանում:

Դ-ուք կհանդիպեք

ԱԼԼԱ ՊՈՒԳԱՉՈՎԱՅԻՆ
ՖԻԼԻՊ ԿԻՐԿՈՐՈՎԻՆ,

Տոնական հրավառությունից հետո կանցկացվի վիճակախաղ: Կխաղարկվեն ավտոմեքենաներ, տեսամագնիտոֆոններ, հեռուստացույցներ եւ այլ թանկարժեք իրեր:

Ծրագրի նկամից գումար կհատկացվի վիրավոր ազատամարտիկների բուժմանը եւ զոհված ազատամարտիկների ընտանիքներին:

Տոմսերը վաճառվում են մետրոյի բոլոր կայարաններում եւ մարդաշատ վայրերում

Շտապեցեք. վերջին 15 օրում տոմսերը կրկնակի թանկանալու են:

Մեր հասցեն «Անի» հյուրանոց 503, 506, 508 սենյակներ: Հեռ. 565343, 594508, 594503.

«Մայր հայրենիք»
հեռուստախմբագրությունը
ներկայացնում է

23 սեպտեմբեր, շաբաթ

18.00 «Դե՛, սպասիր»
18.30 Երբ գա վաղվա օրը
21.00 Ռուսական էստրադա
21.30 Վերադարձ արյունոտ ոինգ
23.00 Թոկից փախածը
01.30 Շաբաթվա վերջը երկուսով

24 սեպտեմբեր, կիրակի

17.00 «Դե՛, սպասիր»
17.30 Քիմբոնցեմարտիկ-5
19.00 Վայրի սաղեր-2
20.30 Անկումը
22.00 Ռուսական էստրադա
22.30 Ո՞վ է Բոսը
24.00 Կենդանի էակներ

25 սեպտեմբեր, երկուշաբթի

18.00 Հոր սիրտը
19.30 Արտասահմանյան էստրադա
20.30 Վիկտոր եւ Վիկտորիան
23.15 Տնօրենը
00.45 Խաղաղ օրերը անցանի մեջ

Մեր հասցեն Ֆրունզեի 13, Կենդանի տուն: Հեռ. 44-34-13: Ընդունվում են գովազդներ:

ԵՎԱ

ուսումնական կենտրոնը հրավիրում է ձեզ սովորելու 1-3-ամսյա դասընթացներում

հետեւյալ մասնագիտությունների գծով.

- համակարգչային դասընթաց (IBM PC համակարգիչների վրա, օպերատորական գործ, WINDOWS, EXCEL, Paintbrush, DBASE, ծրագրավորման լեզուներ C, PASCAL եւ այլն,
- անգլերեն լեզու (HEADWAY, Օքսֆորդի համալսարանում մշակված մեթոդ),
- հաշվապահություն եւ համակարգիչների կիրառումը հաշվապահության մեջ,
- կոսմետիկա եւ էպիլյացիա,
- վարսավիրություն,
- մասսաժ:

Ավարտողներին տրվում է վկայական (սերտիֆիկատ):

Հասցեն՝ Սարյան փող., 4 (Մ. Սարյանի տուն-թանգարանի դիմաց)
Հեռախոսներ՝
58-21-22, 58-58-71

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԿԱՄ ՓՈԽԱՆԱԿՎՈՒՄ Է
սեփականացված խանութ (120մ²): Հասցեն՝ Դավիթ Բեկ փող.:
Հեռ. 531773, 531017

ԱՄՆ-Ի ԲՈՒՀԵՐՈՒՄ ՍՈՎՈՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ «Էդմունդ Մասկիի անվան Կրթաթոշակ» ԾՐԱԳՐԻՆ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼ ՑԱՆԿԱՑՈՂՆԵՐԻՆ

ԱՄՆ-ի կառավարությունը պատիվ ունի տեղեկացնելու 1996թ.-ի «Էդմունդ Մասկիի անվան Կրթաթոշակ» ծրագրի մասին, որը կրթաթոշակներ է հատկացնում ԱՄՆ-ի բուհերում մեկ կամ երկու տարով սովորել ցանկացողներին հետեւյալ մասնագիտություններով

Բիզնեսի կառավարում, Իրավունք, Տնտեսագիտություն, Պետական կառավարում

Կրթաթոշակների բաշխումը «Էդմունդ Մասկիի անվան Կրթաթոշակ» ծրագրի համար իրագործվում է բաց մրցույթային կարգով:

Մրցույթին կարող են մասնակցել այն անձիք, ովքեր համապատասխանում են հետեւյալ չափանիշներին.

- ԱՊՀ երկրների քաղաքացիներ են,
- ֆինանսավորման կարիք ունեն ԱՄՆ-ում սովորելու համար,
- 40 տարին չի լրացել մինչեւ փաստաթղթերի հանձնման պահը ,
- ունեն կամ կունենան բարձրագույն կրթության վկայան մինչեւ 1996թ. հուլիսը,
- վարժ տիրապետում են գրավոր եւ բանավոր անգլերենին,
- ընտրած մասնագիտության մեջ կարող են ցուցաբերել մասնագիտական բարձր պատրաստվածություն,
- կարող են ուսումը ԱՄՆ-ում սկսել 1996 թ.-ի ամռանը,
- «Էդմունդ Մասկիի անվան Կրթաթոշակ» ծրագրի մասնակիցները պետք է իրավասու լինեն ԱՄՆ-ի վիզա ստանալու համար:

Մրցույթին մասնակցել չեն կարող

- ԱՄՆ-ի քաղաքացիների հետ ամուսնացած անձիք,
- այն անհատները, ովքեր մասնակցում են ԱՄՆ-ում գիտական ծրագրերին,
- ովքեր բնակվում կամ աշխատում են ԱՄՆ-ում,
- ովքեր դիմել են որեւէ երկիր ներգաղթելու վիզա կամ քաղաքական ապաստարան ստանալու համար,
- ովքեր 1994թ.-ից սկսած չորս կամ ավել ամիս են անցկացրել տասնհինգ ԱՊՀ երկրների տարածքից դուրս: Դրանք կարող են լինել այն անձիք, ովքեր մասնակցել են չորս ամսից ավել տեւողությամբ ուսումնական, վերապատրաստման կամ գիտական ծրագրերին, կամ աշխատել են ԱՊՀ երկրներից դուրս:

«Էդմունդ Մասկիի անվան Կրթաթոշակ» ծրագիրը ֆինանսավորվում է ԱՄՆ-ի Տեղեկատվական Գործակալության կողմից: Ծրագիրը վարում է «Միջազգային-Հետազոտությունների եւ Փոխանակումների Խորհուրդ» (ԱՅՐԵՔՍ) կազմակերպությունը:

Լրացուցիչ տեղեկություններ եւ փաստաթղթեր ձեռք բերելու համար կարող եք դիմել ԱՅՐԵՔՍ-ի գրասենյակ: Մեր հասցեն է.

Երեւան 375019, Մարշալ Բաղրամյան 40, սենյակ 38ե, ԱՅՐԵՔՍ/ Կրթական Խորհրդատվական Կենտրոն

Ծրագրի եւ փաստաթղթերի լրացման կարգի վերաբերյալ տեղեկատվական դասախոսություններ կտրվեն **սեպտեմբերի 29-ին, հոկտեմբերի 2-ին** Հայաստանի Ամերիկյան Համալսարանի շենքի, Մարշալ Բաղրամյան 40, փոքր դահլիճում, ***ժամը 18-ին*** եւ **հոկտեմբերի 6-ին, 10-ին** սենյակ 25-ում նույն հասցեով, ***ժամը 17-ին***

Փաստաթղթերը տրվում են անվճար եւ կարող են պատճենահանվել:

ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ԵՏ ՀԱՆՁՆՄԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄԿԵՏԸ 1995Թ.-Ի ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 27-Ի ԺԱՄԸ 17-Ն Է:

ՇՏԱՊ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Մաշտոցի պողոտայի վրա գտնվող («Նաիրի» կինոթատրոնի մոտ) 4 հարկանի քարե շենքի 1-ին հարկում գտնվող 71 քմ ընդհանուր մակերեսով, 43.4 քմ բնակելի մակերեսով բնակարան:

Հնարավոր է բացել խանութ կամ օֆիս:
Գինը պայմանագրային:

☎ 56-12-43

... Ստորագրված է տպագրության 22. 09. 1995 Գինը 50 դրամ

digitised by A.R.A.R.@